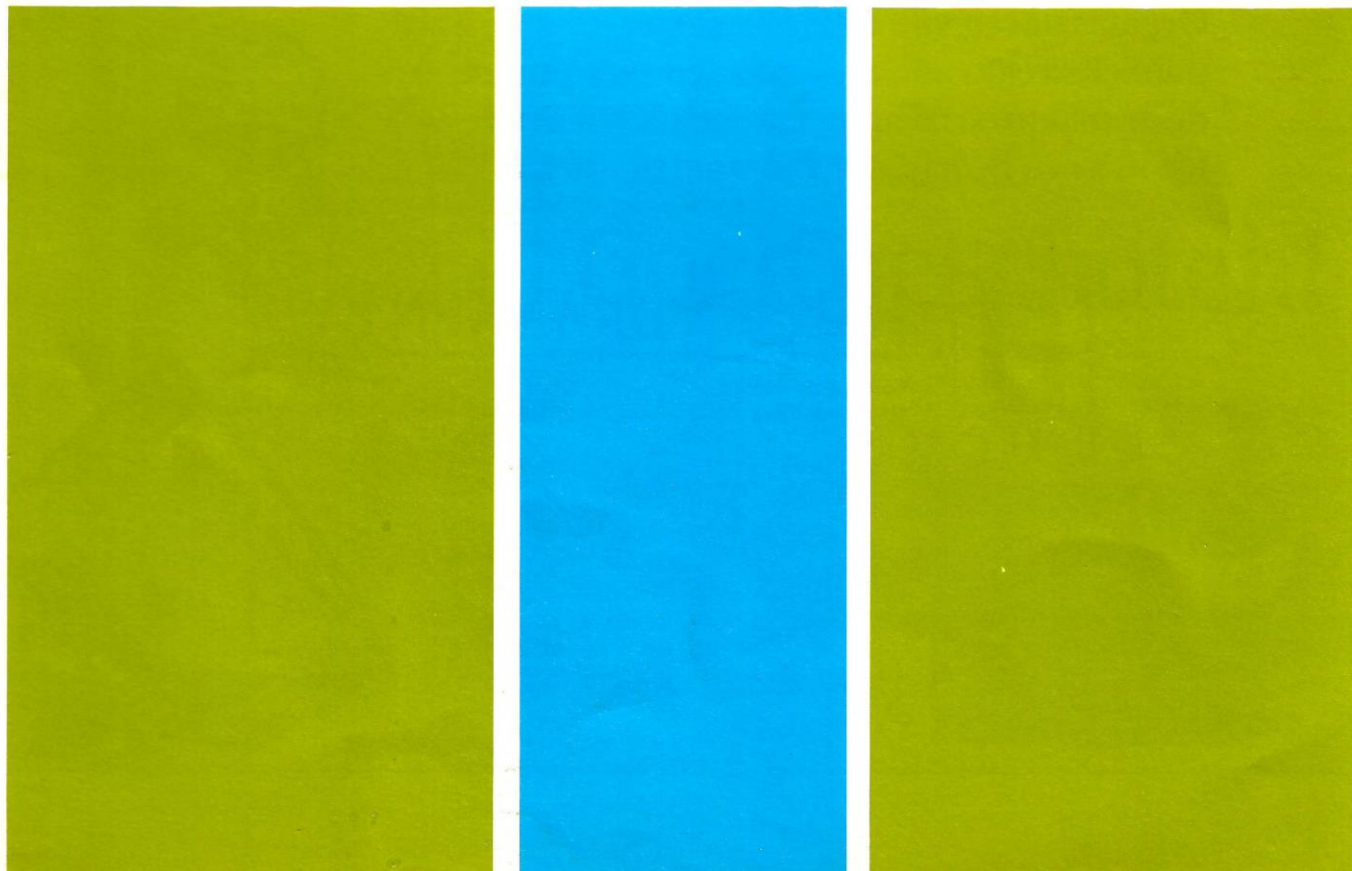
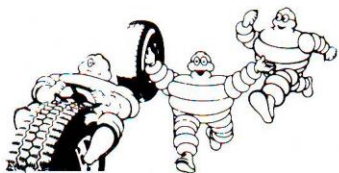


Nr. 8 - september 1990
2e jaargang
Verschijnt 4x per jaar
Prijs per stuk Hfl 5,-

LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCHRIFT





LAAT KICKEN NAAR UW BANDEN KIJKEN

Bandenspecialist

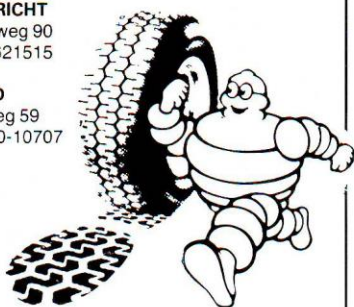
KICKEN b.v.

VOERENDAAL
Valkenburgerweg 41
tel 045-751700

MAASTRICHT
Bemelerweg 90
tel 043-621515

TEGELEN
Kaldenkerkerweg 96
tel 077-33433

SITTARD
Bergerweg 59
tel 04490-10707



Meer dan aardgas alleen!



De Limburgsche Maatschappij voor Gasdistributie (Limagas) NV brengt dagelijks het gemak van aardgas binnen het bereik van ruim een kwart miljoen verbruikers in industrie, ambacht en huishouden. Zij voert een actief beleid om deze dienstverlening verder uit te bouwen en storingvrij in stand te houden.

Doelmatig

De voorraden aan aardgas zijn eindig. Daarom is het in uw belang en het onze er zo doelmatig mogelijk mee om te gaan

Veilig

Een belangrijk middel daartoe is een goed en deskundig onderhoud van uw toestellen door de erkende vakman. De levens van u en de uwen zijn te kostbaar om aan uw gasapparaten te doe-het-zelven!

Eenvoudig

Voor gebruik in huishoudingen heeft Limagas een groeiend bestand van meer dan 90.000 warmwatertoestellen in verhuur dus ook in onderhoud. Dat maakt het voor de verbruiker wel heel eenvoudig. Misschien ook iets voor u.

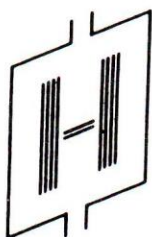
Veelzijdig

Limagas ontwerpt – geheel naar de behoeften van de klant – en bouwt ook zuinige gasgestookte ovens; zowel voor de broodfabriek en de keramische massa-producent als voor de amateur-pottenbakker. Deze activiteit van het bedrijf reikt over de grenzen heen.

Limagas NV

Minckelersstraat 2, Postbus 30200, 6370 KE Landgraaf.
Telefoon (045) 329999, telex 56431 limag.

**Organisatoren van kleine en grote
publiekstreckende evenementen vertrouwen
de drankenvoorziening natuurlijk het liefst
toe aan een bedrijf dat van wanten weet.**



HANSEN DRANKEN BV

Veestraat 6 - Linne
Tel. 04746-5300

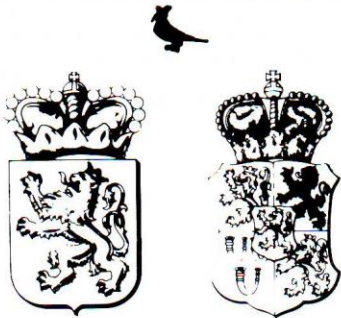


**Amstel.
Een pils om van te houden.**

WIJNHANDEL
LEVERANCIER HORECABEDRIJVEN
VERZORGING EVENEMENTEN
AGENT:
AMSTEL BIJEN - HEINEKEN



Het 'Limburgs Schutterstijdschrift'



Het Limburgs Schutterstijdschrift is een uitgave door en onder auspiciën van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (S.A.S.).

Abonnementen

Het Limburgs Schutterstijdschrift verschijnt 4 x per jaar. Abonnementprijs Hfl 15/BF 285 per jaar bij vooruitbetaling. Losse nummers à Hfl 5,-/BF 95 excl. Hfl 2,50/BF 50 verzendkosten.

Bankrelaties

Nederland: Rabobank Heythuysen, rekeningnr. 122215125
Postgironummer: 2878343
België: Gemeentekrediet van België Agentschap Hechtel, rekeningnr. 068-2059877-12

Redactie

Drs. Jan Gerits - Eksel
Drs. Jos Gerits - Spaubeek
Piet Hermans - Nederweert
Wim Pijpers - Heythuysen
Werner Smet - Kinrooi
Drs. Jean Walraven - Roermond

Redactie-adres

Brouwerslaan 25
6093 GG Heythuysen

Druk

Drukkerij Limburgsche Post,
Beegden

Advertentie-acquisitie

Meertens Media
Prins Bisschopsingel 49,
6212 AB Maastricht
Tel. 043-214098
B.g.g. 04455-1436

Voorbehoud

Plaatsing van een artikel in dit tijdschrift houdt niet in, dat de inzichten van de schrijver worden gedeeld door de redactie.

Bij overname van artikelen is bronvermelding vereist.

BESTE SCHUTTERSRIENDEN

Als U dit nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift ontvangt zit het schuttersseizoen er zo'n beetje op. Een seizoen waarover nog lang nagepraat zal worden. Denken we alleen maar eens terug aan het bar slechte weer tijdens het O.L.S. in Schaesberg. Dankzij de voortreffelijk verslaggeving van Omroep Limburgverslaggevers Lei Meisen en Nico Jessen konden de thuisblijvers maximaal genieten van het O.L.S. én van de schlager 'Herzilein'.

Het schutterswezen maakt zich op voor een rustperiode. Een rustperiode die uitstekend gebruikt kan worden voor allerlei zaken. Zoals het bijwerken van het archief; zorgen dat de generaties na ons zich een goed beeld kunnen vormen over het Limburgse Schutterswezen. Of het bestuderen van de reglementen/normen; er voor zorgen dat men tijdens de komende schuttersfeesten niet meer tekort schiet, doordat men de normen/reglementen onvoldoende kent.

Geen rustperiode dus, maar een periode van hard werken breekt aan.

Namens velen verzoek ik de bondsbesturen om de bondsfeesten in de toekomst beter op elkaar af te stemmen. Nu is het zo dat er soms drie of zelfs vier bondsfeesten op één zondag plaatsvinden en op andere zondagen geen. Coördinatie vooraf levert een betere spreiding en een groter bezoekersaantal op.

U kunt nu al de gegevens insturen voor de Limburgse Schuttersagenda 1991.

Oud-Limburgs Schuttersfeest. De oorsprong van het O.L.S. staat nog altijd niet vast. De lijst die Luitenant-Kolonel Frans van der Ven hanteerde ging terug tot 1902. Totdat in de feestgids van het O.L.S.-1982 plotseling een overzicht wordt gepubliceerd dat teruggaat tot 1893; een overzicht zonder bronvermeldingen, waar bovendien enkele jaren in ontbreken.

Om eindelijk eens uit die onzekerheid te geraken zijn enkele mensen bezig met een onderzoek naar de herkomst van het O.L.S. De onderzoekers willen, met bewijzen onderbouwd, teruggaan in de tijd. Steeds wordt één jaar behandeld. Als aanvangsjaar is gekozen 1906 (O.L.S.-Buggenum). Het probleem is echter dat de geschreven bronnen nogal schaars zijn. Vandaar dat Uw medewerking dringend gewenst is. Mocht U over gegevens (bijv. deelnemerslijsten, prijzen, krantenartikelen enz) beschikken die het onderzoek kunnen ondersteunen, meld dat aan het redactie-adres en er wordt dan met U contact opgenomen. Zo is het misschien mogelijk om het ontstaan van het O.L.S. te ontdekken.

U ziet voldoende stof waar we ons in de komende tijd mee bezig kunnen houden en nog meer tekst zal opleveren voor het Limburgs Schutterstijdschrift; veel (lees-)plezier toegewenst.

Wim Pijpers, Hoofdredacteur.

Het volgende nummer zal in december verschijnen, inzenden van kopij, foto's en advertenties tot uiterlijk 1 november.

Bij de voorpagina: Het winnende zestal van het O.L.S.-1990 van schutterij St. Gregorius de Grote - Brunssum; staande v.l.n.r. Jo van Knippenberg (schietmeester), Ton Hanssen, Leon Klein, Peter Lambrechts, zittend Jean-Pierre Schobben (secretaris-penningmeester) en Erik Koppe. Foto: Wim Pijpers.



Kijktip TV Nederland 2
op 28 september
tijdens Grote Club Show
optreden van Schutterij
St. Gregorius de Grote
uit Brunssum.

Het OLS-1990, het OLS-van de laatste minuut

Het O.L.S.-1990 is voorbij. Zoals gewoonlijk deden de Limburgse kranten en omroepen uitgebreid verslag van dit grootse spektakel, de Draf- en Renbaan wordt weer voor andere evenementen gebruikt, het leven in Schaesberg heeft weer zijn normale gang genomen en schutterij St. Hubertus heeft er weer enkele schuttersfeesten opzitten.

De redactieleden Jos Gerits en Wim Pijpers zochten Peter Berben, voorzitter van schutterij St. Hubertus-Schaesberg, op en noteerden zijn ervaringen van het O.L.S.-1990.

In het gesprek steekt Peter Berben regelmatig de lof-trompet, maar hij spreekt ook zijn teleurstelling uit over bepaalde personen en organisaties. Wie Peter Berben kent, weet dat Peter van zijn hart geen moordkuil maakt. Als Peter ergens mee zit, moet het eruit.

Uniformen en blazers

LS: Het eerste wat opvalt bij schutterij St. Hubertus-Schaesberg is dat een aantal leden gekleed gaan in een militair uniform en een ander deel in een zwarte blazer. Welke gedachte steekt hier achter?

Peter: In de vijftiger jaren leed onze schutterij een kwijnend bestaan. Een zestal kon niet of nauwelijks op de been gebracht worden. Friets Hannig, de toenmalige voorzitter, kwam in contact met enkele Kerkraadse schutters (o.a. Alex Bost en Johan Mommertz). Die wilden wel schieten voor Schaesberg, maar zij wilden geen uniform aantrekken. Zo bleef dat tot 1971 toen de vereniging nieuwe uniformen kreeg. De schutters, waarvan de meesten uitstekend schoten maar niet konden marcheren, kregen toen een aan de kleuren van de nieuwe uniformen aangepast kostuumpje. En zo is dat tot op de dag van vandaag gebleven.

Aan de slag

LS: Wat gebeurde er in 1989?

Peter: Toen wij vorig jaar in Niel bij As aantraden voor het O.L.S., was er niemand van ons zestal die er ook maar aan dacht dat wij het O.L.S. naar Schaesberg zouden brengen. Dit zestal was pas geformeerd.

Het winnen van het O.L.S. was niet alleen een verrassing voor ons maar ook was het de bevestiging dat wij goed bezig zijn in onze schutterij.

Op de vraag van O.L.S.-President Lei Stals of wij bereid waren het O.L.S.-1990 te organiseren antwoordden wij daarom met een keihard 'Ja'.

Vol goede moed en een renteloze lening van de gemeente Landgraaf van Hfl 10.000, begonnen we aan de opzet van het O.L.S.-1990. Die lening konden we goed gebruiken om de eerste kosten te kunnen betalen.

Medewerking

Over de medewerking en de steun van de gemeente Landgraaf is Peter vol lof. Dankzij de persoonlijke inzet van burgemeester Coenders en gemeentesecretaris Pennings werd een groot bedrag aan sponsorgelden bijeen gebracht. Door deze sponsorgelden is de stichting O.L.S.-1990 later een financiële ramp bespaard gebleven (tengevolge van het bar slechte weer).



Peter Berben

Vanaf 1 februari werkte een kracht met moderne computerapparatuur alleen voor het O.L.S.-1990. Even later kwamen daar nog enkele ambtenaren bij. Tel ik in gedachten de loonkosten van deze mensen op bij de kosten van de notulisten, consumpties en hapjes, gebruik vergaderruimtes gemeente, recepties, postzegelkosten, schilderwerk, gebruik vrachtauto enz enz. dan denk ik dat je kan stellen dat de gemeente Landgraaf op een voorbeeldige wijze haar medeverantwoordelijkheid voor de organisatie van het grootste landjuweel, dat het O.L.S. is, heeft waar gemaakt. Ik ben de gemeente Landgraaf dan ook bijzonder dankbaar voor deze medewerking.

Overigens had ook de gemeente belang bij het O.L.S., namelijk het verwerven van een stuk naamsbekendheid. Landgraaf is op 1 januari 1982 ontstaan door een gemeentelijke herindeling waarbij de gemeenten Schaesberg, Ubach over Worms en Nieuwenhagen werden samengevoegd. Dat promotionele doel is mijns inziens uitstekend bereikt.

LS: Moest er wel zo'n groot beroep gedaan worden op de gemeente?

Peter: Ja, sommige schutterijen hebben alle kwaliteiten in eigen huis om zelf een O.L.S. compleet te organiseren. Bij ons lag dat anders.



Bovendien was het zo dat de gemeente, vanwege het zojuist geschilderde belang, als het ware stond te trappelen om alle mogelijke medewerking te verlenen.

De Stuurgroep

De stuurgroep zat goed in elkaar, maar er kwam te weinig naar buiten. Als de leider weg was, bleek de plaatsvervanger niet op de hoogte te zijn van de lopende zaken. Verder was er te weinig coördinatie tussen de diverse secties. Als er niet regelmatig met vuisten op tafel geslagen was, dan zou alles pas echt op het allerlaatste moment of helemaal niet geregeld zijn.

Door de wijze van werken van de stuurgroep zijn nogal wat onnodige en dubbele uitgaven gedaan. Neem bijvoorbeeld de afzetting van de toegangswegen. René Maesen van St. Martinus-Niel bij As had mij op het hart gedrukt dat de afzetting van alle toegangswegen om 9.30 uur rond moest zijn. Die opdracht is ook zo doorgegeven. Na veel aandringen gebeurde dit omstreeks 10.30 uur. Gevolg: ongeveer 10.000 mensen stroomden, zonder te betalen, naar binnen.

Organisatie

LS: Peter, bij een eerdere gelegenheid heb je gezegd dat het organiseren van een O.L.S. eigenlijk te veel is voor één schutterij. Jij pleit er voor om de organisatie van een O.L.S. door twee schutterijen of door de schuttersbond te laten uitvoeren. Is deze uitspraak gebaseerd op het gegeven dat elk O.L.S. groter en mooier opgezet moet worden?

Peter: Ja, voor een gedeelte is dit wel juist. Plaatselijke factoren zijn voor de rest bepalend. In Niel moest men een behoorlijk bedrag neertellen voor de huur van de weiden, daar kwamen nog tal van kosten bij voordat de inrichting daar rond was. In de huurprijs van de Draf- en Renbaan waren tal van faciliteiten als electriciteitsaansluitingen, afvoer, afzetting etc opgenomen. Daardoor viel de huur van Hfl 25.000 voor de Draf- en Renbaan dus mee.

Wat de opzet van een O.L.S. betreft, vind ik bepaalde kosten belachelijk. Waarom moeten allerlei personen maaltijden voorgeschoteld krijgen? Tien jaar geleden was men toch ook tevreden met een kop koffie en enkele broodjes.

Niel bij As heeft het volgens mij juist gedaan; simpel, geen ambitieuze projecten. Met de ervaringen van Grote Brogel in gedachte heeft Niel er een echt dorpsfeest van gemaakt en ook alle dorpelingen er bij betrokken. Geen grote uitgaven, daarmee het risico voor rode cijfers zo klein mogelijk houdend. En toch was er ook voor Niel het spook van de rode cijfers door het slechte weer.

LS: Dat doet ons denken aan de uitspraak van de voorzitter van de Bond Maas en Kempen, Jan Grondelaers. Jan stelde: 'Kinrooi was een groot financieel succes door het goede weer. Grote Brogel kwam met de hakken net over de financiële sloot en als Niel geen tweede schietdag had gekend waren ze zeker met rode cijfers geëindigd'.

Peter: Wie durft er met zulke ervaringen nog te investeren in grote projecten? Wij waren zeker in de rode cijfers terechtgekomen als wij niet zoveel sponsorgelden hadden gehad en niet hadden kunnen rekenen op zoveel medewerking van de gemeente Landgraaf.

Een O.L.S. is groot. De organiserende vereniging heeft nauwelijks een jaar om zich te oriënteren en te organiseren. Na dat jaar verwacht iedereen een perfect georganiseerd O.L.S. De enige constante factor van een O.L.S. is de O.L.S.-federatie. Van de federatie verwacht je steun. Steun die dringend gewenst is om die zaken te regelen waar je als organiserende schutterij niet toe in staat bent. Zo hadden wij dringend behoefte aan een PR-groep.

Voor het O.L.S.-1991 kan Brunssum rekenen op een goede PR-groep uit eigen gelederen. Maar misschien heeft Brunssum behoefte aan een andere vorm van steun uit de O.L.S.-federatie. Ik vind dat die steun ter beschikking gesteld moet worden door de O.L.S.federatie. Op 17 augustus stelde O.L.S.-President Lei Stals, in zijn toespraak tot de winnaars van het O.L.S.-1990, zeer nadrukkelijk: 'De organisatie van een O.L.S. ligt volledig in handen van de organiserende schutterij. De O.L.S.-Federatie heeft slechts een toezichhoudende taak'.

Diverse mensen maken er een gewoonte van om in de tent van de federatie vrienden en bekenden uit te nodigen en hen te voorzien van koffie en broodjes. Oudvoorzitter Jan Steijven is diverse malen opgetreden tegen deze vorm van 'vriendendienst' van o.a. federatiebestuursleden.

Moeilijk plannen is het ook als allerlei personen niet behorend tot de O.L.S.-federatie, zich (goed bedoeld) voorzien van een armband met het opschrift 'federatiebestuur', komen assisteren. Deze mensen verwachten ook iets te eten en te drinken van de organiserende vereniging. Dat hier geen rekening mee gehouden was is duidelijk, ook duidelijk moge zijn dat het hierdoor ontstane tekort de bestuursleden, waar wel op gerekend was, treft. Het vervolg laat zich raden. Juist ... klachten over te kleine porties etc.



Overduidelijk geven de schutters van Rotem aan wie miste. Desondanks een eervolle 7e plaats voor het zestal van St. Monulphus & Gondulphus

Schoonheidsfoutjes

LS: Toch hebben ook wij schoonheidsfoutjes geconstateerd in jullie eigen organisatie. Denk eens aan de bonnenverkoop; te weinig verkooppunten. Was het niet mogelijk om meer verkooppunten in te richten?

Peter: Dat was wel mogelijk maar ik heb al eerder gezegd dat dit O.L.S. eigenlijk op het laatste moment geregeld is. Er zijn daardoor zaken vergeten, zoals meer verkooppunten voor bonnen.

Dit O.L.S. zal ook de geschiedenis ingaan als het O.L.S. met de niet nagekomen afspraken. Neem nou dat boek dat we wilden uitgeven samen met de redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift. Uit de berichten die mij bereikten, begreep ik dat alles voorspoedig verliep. Ja, mij werd zelfs verzekerd dat alles al bij de drukker was. Een brief van jullie redactie bracht de waarheid aan het licht. Er was niets bij de drukker, alles lag nog keurig netjes in het bureau van de verantwoordelijk persoon uit de stuurgroep. Als ik dit O.L.S. mag typeren dan is het voor mij 'het O.L.S. van de laatste minuut'.

LS: Als wij jou zo beluisteren, rijst bij ons de vraag of een O.L.S. niet langzamerhand kapot moet groeien. De kosten zijn hoog, de organisatie zeer omvangrijk en welke schutterij durft nog dergelijke financiële risico's aan te gaan?

Peter: Om die reden zal het ook moeilijk zo niet onmogelijk zijn om twee achtereenvolgende jaren het O.L.S. in één plaats te organiseren. Anderzijds heb ik zoveel leergeld betaald het afgelopen jaar dat ik vele zaken anders zou aanpakken en dat ik de uitdaging best zou aandurven.

Trouwens waarom mag een schutterij twee achtereenvolgende keren het O.L.S. niet organiseren? Het is toch 'n zestal van 'n schutterij dat het O.L.S. heeft gewonnen, waarom wordt die kans de andere zestallen van die schutterijen voor vijf jaren onthouden?



Het team van Omroep Limburg met als verslaggevers Lei Meisen en Nico Jessen verzorgde voor de luisteraars een goede verslaggeving en een maximale introductie van de schlager Herzilein.



De gebroeders Silvertand hadden oog en oor voor iedereen en alles.

De ideale formule

LS: Hoe zou volgens jou een ideale voorbereiding van een O.L.S. moeten zijn?

Peter: 1. Een heel eenvoudige stuurgroep. De stuurgroep moet bestaan uit mensen uit de eigen woonplaats; zij kennen iedereen en alles. 2. Een sterke PR-groep. 3. Twee personen die als enige volmacht hebben om rekeningen boven Hfl 250 te betalen. Deze twee personen zijn tevens belast met de controle van alle te ontvangen/ te verzenden goederen. 4. De medewerkers die je verder nodig hebt voor de vele taken. Zij moeten betrouwbaar zijn en moeten bewust zijn van de grote verantwoording die ze dragen.

Bovenstaande constructie zullen wij ook toepassen bij het Z.L.F. in 1994. Dat wij daarnaast een beroep doen op de gemeente is een vanzelfsprekende zaak.

Schieten afgelast

LS: Hoe is die afgelasting tot stand gekomen?

Peter: Omstreeks 12.00 uur werd mij al gemeld dat door de krachtige wind de kogels buiten het schootsveld zouden vallen. Enkele schoten, omstreeks 15.00 uur afgegeven, bevestigden het vermoeden; de kogels kwamen ongeveer 400 meter buiten het schootsveld terecht.

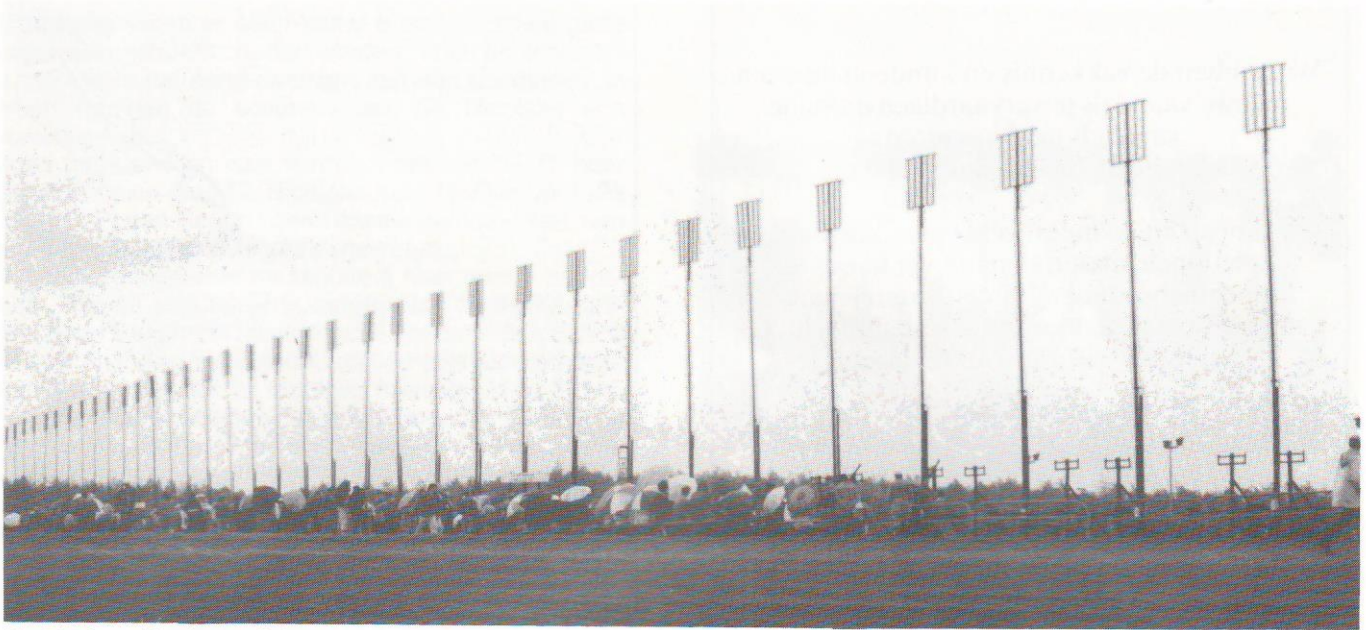
Uit de weergegevens van vliegveld Beek bleek dat de krachtige wind zou blijven aanhouden. Omstreeks 18.00 uur was het nog te gevaarlijk om te schieten. Ik verzocht toen O.L.S.-president Lei Stals om de afgelasting pas na 19.00 uur bekend te maken. Lei Stals begreep mijn verzoek.

Toen even na 19.00 uur werd bekendgemaakt dat er niet geschoten zou worden die dag, vertrokken de meesten onmiddellijk naar huis.

Na het O.L.S.

LS: Hoe is het met de schutterij na het O.L.S.?

Peter: Zo'n O.L.S. brengt toch altijd een bepaalde spanning binnen de vereniging. Enkele leden konden die spanning niet aan en vertrokken, anderen kwamen daarvoor in de plaats.



De Draf- en Renbaan Schaesberg; ondanks het zeer slechte weer een ideale locatie voor een O.L.S.-feest.

Dit O.L.S. heeft mij bewezen wat deze schutterij waard is. De onderlinge banden zijn nu sterker dan ik ooit had durven dromen. De meeste leden hadden ongevraagd 3-4 weken vakantieverlof opgenomen om het hele feest te helpen opbouwen. Ik waardeer dit zeer.

We gaan geen extra groot feest vieren of een dure reis maken. Neen, wij blijven bescheiden. Wij zullen wel de komende Hubertusdag extra goed verzorgen.

Ambities

LS: We kunnen ons voorstellen dat je na een jaar hard werken aan een O.L.S. zoveel kennis en ervaring hebt,

dat je die wil toepassen in het Limburgse schutterswezen. Heb je ambities in die richting?

Peter: Zoals bekend zit ik al in het bondsbestuur van de Bond St. Gerardus-Amstenrade. Ik doe dat met veel plezier.

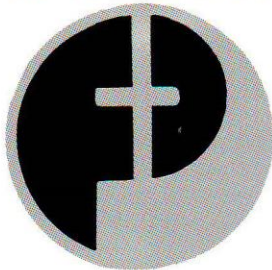
Ja, ik heb nogal wat kritiek op de diverse overkoepelende besturen. En als je kritiek hebt, moet je bereid zijn het zelf beter te doen.

Welnu, ik ben bereid om me ook op federatieniveau in te zetten. Ik vind trouwens dat veel meer jongeren zich voor dergelijke functies beschikbaar moeten stellen. Een frisse wind is in deze organisaties een noodzaak.



Wij hebben de vakkennis en kunde in huis om nieuwe vaandels te vervaardigen en oude vaandels te restaureren.
Dit gebeurt bij ons sinds 140 jaar.

Wij gebruiken de meest zeldzame, kostbare en functionele materialen om via hand- of machineborduurwerk en de onmisbare kunsthistorische achtergrond een ambachtelijk werkstuk van allure af te leveren.



Kevelaerer Fahnen + Paramenten GmbH
am Kapellenplatz 27/Ecke Maasstrasse
in 4178 Kevelaar
Tel.: 09-49 2832 5734

Stadelmaier Nijmegen B.V.
Tel.: 080-224384

LAARZEN LAARZEN LA
SCHOENEN *SCHOENEN
BATONS BATONS BATO
POMPONS POMPON
UNIFORMSCHOENEN
DANSSCHOENEN DANS
HISTORISCHE-SCHOEN
INSTEPSCHOENEN IN
OVERSCHOENEN O
HANDSCHOENEN HANI
OPERA-OPERETTE-SCI
TONEELSCHOENEN

VAN BEERS B.V.
SCHOENFABRIEK

Vaartstraat 40, 5171 JE Kaatsheuvel NL
Tel.: 04167-72254, b.g.g. 76548
Belgie, BRD, 00-314167-72254

**HENDRIK
VAN DER PUTTEN**

**SLAGHOEDJES
SCHUTTERIJKRUIT
REPARATIE - HERLAAD APP.**

**Zwartbroekstraat 28
Roermond, Tel. 04750-30688**

clamode



Voor het ontwerpen en maken van exclusieve avond- en gelegenhedskleding. Gespecialiseerd in koninginnenjurken.

Corrie Lammers
Terhofstadlaan 22
5711 VW Someren
Tel. 04937-5471

U zoekt...

*'n goed restaurant
'n gezellig café
'n aperatief-bar
'n hotel
'n barbecue of grill, binnen of buiten
'n all-round party-huis*

indoor pool, sauna, zonnekamer, parking

kortom in een woord...

*****HOTEL RESTAURANT CAFÉ
WILGENHOF**

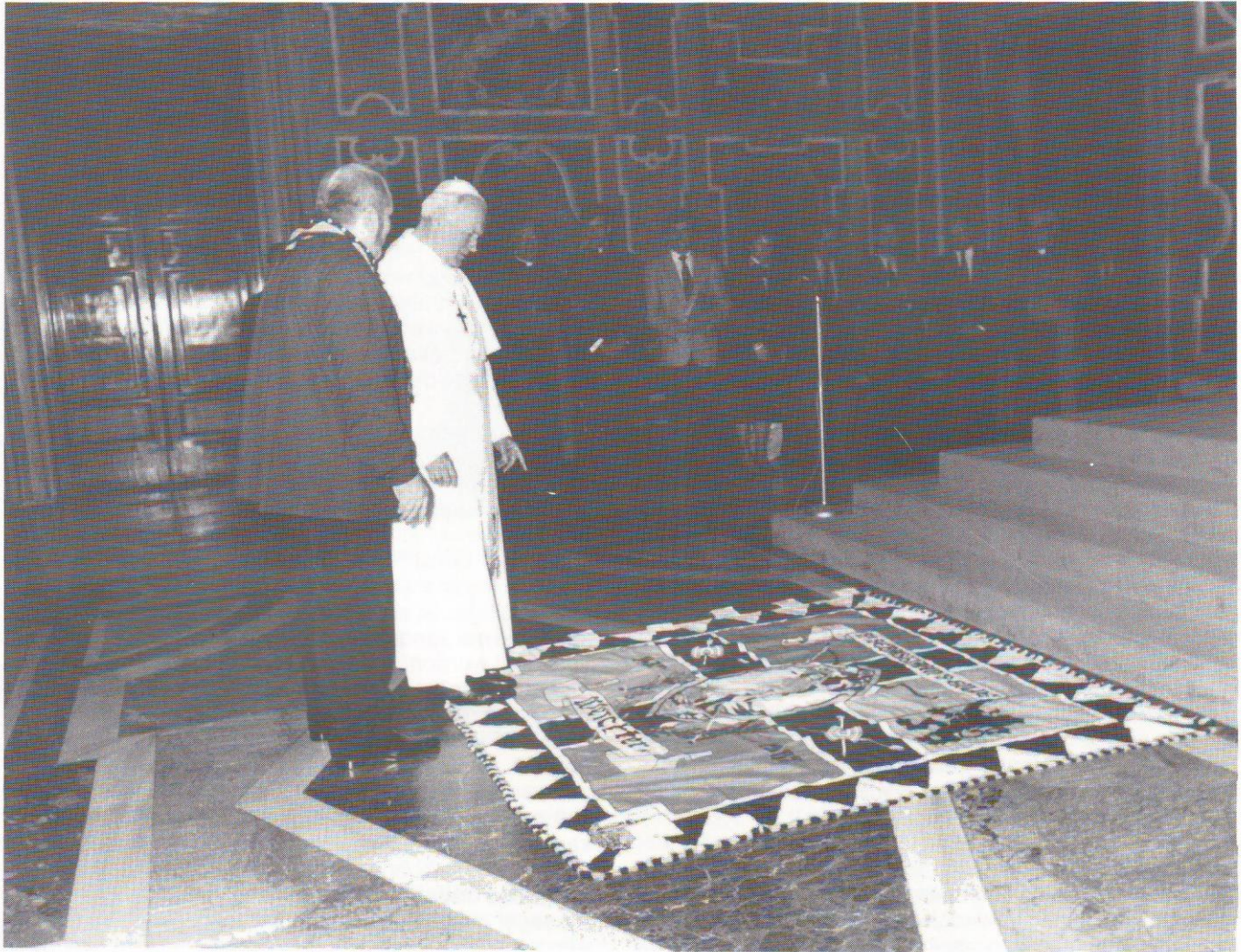
Broekhem 73
Valkenburg a/d Geul

voor rechtstreekse boekingen/informatie:
Telefoon: (31)-(0)4406-12182
Telexnr.: 56138 NL
Fax: (31)-(0)4406-15261

**met vriendelijke schuttersgroet; beleefd
uitnodigend, fam. Frans Zurstrassen-Michel**

**NIEUW: 10 mtr. banen voor schietoefeningen
wedstrijdbuiken aanwezig.**

Brabantse gilden reisden vooruit naar Rome



Het rustige Brabantse land. Veelvuldig bezongen omwille van zijn gemoedelijke gastvrijheid en kalme leefritme. Hier heerst geen grootstedse gejaagdheid die de mens voortdrijft van haastklus naar haastklus. Men neemt de dag veelal zoals hij komt. Daarmee is echter allerminst gezegd dat de Brabanders traag zijn, integendeel.

Dat werd eens te meer bewezen door 51 Vlaams-Brabantse schutters en gildebroeders uit Werchter, Dormaal, Weerde, Wespelaar, Zoutleeuw en Tongerlo. In het kader van het St. Willibrordusjaar reisden zij alle andere Brabantse en Limburgse schutters vooruit om met Pasen in Rome door Zijne Heiligheid de Paus persoonlijk ontvangen te worden. Mede door hun toedoen weet de Heilige Vader precies wie de mensen zijn die in november a.s. de festiviteiten rondom de Heilige Willibrordus komen afsluiten.

André van Rompuy, hoofdman van het St. Sebastiaansgilde van Werchter en opperhoofdman (te vergelijken met bondsvoorzitter) van Belgisch-Brabant, is er nog helemaal vol van.

'Het heeft ons veel moeite gekost om deze privé-audiëntie te regelen, maar dat was het alleszins waard. Onder begeleiding van de Zwitserse garde werden we door

gangen en zalen van het Vaticaan naar de zogeheten zaal van Sixtus V gebracht. Even later betrad de Paus in gezelschap van Mgr. Schotte, die deze streek goed kent, het vertrek en begroette de hoofdmannen der gilden, het koningspaar en 'ouderman' van Werchter, evenals alle gildekinderen in de Nederlandse taal. Nadat we witloof en asperges -typische produkten van onze bodem- en enkele andere geschenken hadden aangeboden liep Zijne Heiligheid over onze gildevlag. Zoals iedere rechtgeaarde gildebroeder weet, is dat een zeer grote eer die normaliter alleen gekroonde hoofden te beurt valt.

In een vrij lang gesprek mocht ik de Paus uitleg geven over de eeuwenoude betekenis van onze gilden en de symboliek van ons vaandel.

De volgende dag viel ons nog een bijzondere eer ten deel. Bij hoge uitzondering mochten we de plechtige hoogmis, tijdens welke onze gilden met hun fraaie kledij veel bekijks trokken, in de catacomben van de heilige Sebastianus bijwonen. De crypte werd daarbij schitterend verlicht door de 51 kaarsen die we droegen.

Kortom, het was een reis om nooit te vergeten. Ik hoop dat de gilde- en schuttersvrienden die in november naar Rome zullen trekken er ook zulke diepgaande herinneringen aan zullen overhouden', aldus André tot slot. Jos Gerits, Spaubeek.

Geslaagd Bondsfeest

Vier en twintig schutterijen uit de Bond Maas en Kempen waren op 22 juli bij schutterij St. Sebastiaan-Grote Brogel te gast op het vierde en tevens voorlaatste bondsfeest van dit seizoen. Een goede organisatie en buitengewoon goede weersomstandigheden maakten dat het feest reeds bij voorbaat geslaagd was.

Vorbereidingen

Bondsvoorzitter Jan Grondelaers loofde in zijn toespraak de prachtige resultaten die de schutterijen van de Bond Maas en Kempen behaalden tijdens het onlangs gehouden O.L.S. in Schaesberg; schutterij St. Joris-Kaulille werd voor de tweede achtereenvolgende maal tweede.

Terwijl de schutterijen zich gereed maakten voor de optocht, ontving schutterijvoorzitter Gérard Brebels in zaal Breugelheem tal van gasten. De voorzitter nam de gelegenheid te baat om de nieuwe proost van de schutterij voor te stellen: Pastoor Smeets. Ook Pastoor Pattist was speciaal uit zijn nieuwe parochie gekomen om het schuttersfeest in Grote Brogel nog eens bij te wonen.

Optocht

Samen met de honderden belangstellenden langs de optochtroute genoten ook de eregasten van een onberispelijk defilé. Onder hen bevond zich o.a. Burgemeester Minister Theo Kelchtermans, Jan Wyers van de stuurgroep O.L.S.-1988, bestuurders van alle Brogelse verenigingen en niet te vergeten de herstelde Ere-Kapitein van de St. Jorisgilde-Kaulille Theo Dirx.

Zonder teken stonden alle eregasten op, toen de 58 leden tellende schutterij St. Joris-Kaulille voorbijkwam, en brachten zij een staande ovatie.

Op de feestweide

Op de feestweide was het een drukte van jewelste. Zo vond er de inspectie van Keizer- en Koningsparen plaats, wijl marketentsters zeker niet achterbleven en de genodigden tracteerden op het traditionele borreltje.

Het exercitiepeloton van St. Martinus-Niel bij As bracht een perfect afgewerkte exercitie met geweren ten toon, hierna kwamen de vendelgroepen, drumbands en solisten aan bod. Jammer dat de twee beste drumbands St. Huibrechtslille en St. Martinus-Kinrooi lieten afweten.

De ereschoten werden door de Kerkelijke en Burgerlijke overheden onder massale belangstelling gelost. Wat de schietwedstrijden betreft waren alle ogen gericht op St. Joris-Kaulille. Zouden de Kaulillenen revanche kunnen nemen voor hun nipte nederlaag op het O.L.S. te Schaesberg?

St. Joris-Kaulille was met St. Sebastiaan-St. Huibrechtslille en St. Sebastiaan-Dorne doorgedrongen in de eindstroom. Na 38 kavelronden legde de wedstrijdleiding om 22.10 uur de wedstrijd stil wegens de invallende duisternis; de lichtmeter wees toen beneden de 20 lux.

Het lot duidde St. Sebastiaan-St. Huibrechtslille aan als winnaar, St. Joris-Kaulille werd tweede en St. Sebastiaan-Dorne werd derde.

Het was immers 12 jaren geleden dat de Lillenen nog eens een bondsfeest wonnen. Het was Bob Degol, voorzitter van het Verbond der Vlaamse Volkskunst, die de eer kreeg toegewezen om de voorzitter van het winnend zestal de zilveren breuk, geschonken door het V.V.K., op te spelden.

Gérard Brebels.

Onderscheidingen 2

Na het artikel van Wim Pijpers in L.S. nummer 6, pagina 31 betreffende het dragen van medailles wil ik hieraan het een en ander toevoegen.

Plaats onderscheidingen

Als regel worden onderscheidingen op de linker borsthelft gedragen. Bij uniformen met twee rijen knopen als regel midden op de borst, tussen de twee rijen knopen in. Voor een correcte bevestiging is het aan te raden dat vanuit de vereniging een draagbalkje ter beschikking gesteld wordt. Hieraan kunnen de onderscheidingen netjes bevestigd worden.

Ook dient een afspraak binnen de vereniging gemaakt te worden op welke hoogte dat de bovenste rij onderscheidingen bevestigd worden. Dit kan bijvoorbeeld ter hoogte van de derde of vierde knoop zijn.

Bevestiging onderscheidingen

Bij onderscheidingen behoort als regel ook een lintje. Dit is echter niet verplicht voor alle onderscheidingen.

Uiteraard is juiste bevestiging van de onderscheidingen een voorname factor. Netjes op gelijke hoogte aanbrengen wordt bevorderd door gebruik te maken van een draagbalkje zoals hiervoren vermeld.

Deze draagbalkjes kunnen in lengte verschillen afhankelijk van het aantal onderscheidingen dat er aan bevestigd moet worden.

Indien een groot aantal onderscheidingen (prijzen) gedragen wordt, kan eventueel volstaan worden met een draagbalkje waaraan een lapje stof, in de kleur van het uniform, bevestigd is. De onderscheidingen kunnen dan in meerdere rijen op het lapje bevestigd worden.

Het is toegestaan de medailles dakpansgewijs over elkaar te hangen, te beginnen van uit het midden.

Volgorde onderscheidingen

Als regel zal met de hoogste onderscheiding begonnen worden en zo aflopend naar lagere onderscheidingen. Het is moeilijk te bepalen wat voor iedereen individueel de hoogste onderscheiding is.

Door de meeste schutters zal een koninklijke onderscheiding hoger gewaardeerd worden dan een verenigingsonderscheiding. Toch kunnen de meningen hierover uiteen lopen. Ook door het grote aantal onderscheidingen is het moeilijk te bepalen waaraan voor ieder individueel de meeste waarde wordt toegekend.

Zo is mij van een schutter bekend die aan een tweede prijs als tamboer-majoor zo'n goede en prettige herinneringen heeft, dat deze eenvoudige en in de loop der jaren zwaar gehavende medaille, toch een ereplaats tussen zijn onderscheidingen heeft gekregen.

Laten we dus voorstellen dat iedereen zelf bepaalt welke onderscheiding voor zichzelf de voornaamste is.

Bedekken van onderscheidingen

Onderscheidingen zijn toch wel zo belangrijk in het schutterswezen dat zij als regel niet bedekt mogen worden door andere attributen, zoals bijvoorbeeld het koningszilver. Dus nooit onderscheidingen onder het koningszilver dragen.

In geval dat er bij het koningszilver tevens een 'kazufel' gebruikt wordt, worden de onderscheidingen volledig onzichtbaar en bestaat er geen bezwaar tegen het dragen van de onderscheidingen.

Bij het afleggen van het koningszilver komen de onder-

scheidingen vrij. Hiermee kan voorkomen worden dat de onderscheidingen steeds op het uniform bevestigd moeten worden of verwijderd.

Tot slot

Onderscheidingen worden toegekend voor bepaalde verdiensten van de schutter. Prijzen in de vorm van medailles of zilveren schildjes worden toegekend voor bepaalde prestaties.

Dat een schutter trots kan zijn op zijn verdiensten spreekt vanzelf. Dit geldt echter eveneens onverminderd voor zijn prestaties.

Wil de schutter terecht pronken met de uiterlijke kenmerken van zijn verdiensten en prestaties, dan kan wel verwacht worden dat hij hieraan alle aandacht besteedt en deze versierselen netjes op zijn uniform bevestigt. Alleen dan zullen deze versierselen ook inderdaad een versiering van het uniform zijn en bijdragen tot een mooier geheel.

Jef H. Meertens.

Schuttersgebruiken V

'Sjieven', een oud schuttersgebruik

Als verenigingen, die diep met het volksleven in stad of dorp verweven zijn, hebben de schutterijen in hun mid-den heel wat gebruiken zien ontstaan, groeien, verdwijnen of heropleven. In de meeste gevallen zijn het tijdstip waarop die gebruiken tot stand kwamen en de omstandigheden waarin zij vorm kregen niet meer te achterhalen. Archiefgegevens treft men er zelden over aan. In het beste geval kan het bestaan van zulk gebruik vernomen worden uit schuttersrekeningen, verslagboeken, persberichten of uit mondelinge overlevering.

Eén van de gebruiken, waarvan wij het ontstaan niet konden achterhalen, is het zogenaamde 'sjieven', hetgeen letterlijk 'schuiven' betekent. Dat gebruik was eertijds bekend bij de meeste schutterijen van het Maasland en de Kempen. Mogelijk bestond het ook in Nederlands-Limburg? Nog vóór de tweede wereldoorlog werd dat gebruik onderhouden door de St. Katharinaschutterij van Neeroeteren. Tijdens de kermisdagen begaf de schutterij zich in groep, met vaandel en roffelende trom, naar de welstellende inwoners van het dorpscentrum. Telkens werd er getrakteerd op bier of jenever. Was men bij de ene voldaan, dan 'schoof' men verder naar een andere gastheer. Vandaar de benaming 'sjieven'. Het ligt voor de hand dat dit kleurrijk gebruik wel eens aanleiding gaf tot overdaad. Geraakte het daarom in onbruik? Of was de tweede wereldoorlog, die een breuk in heel wat folkloristische tradities meebracht, de oorzaak dat het 'sjieven' uit het schuttersleven verdween?

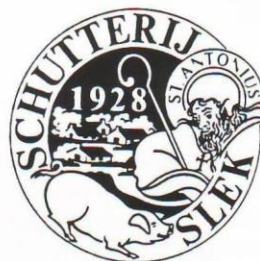
Het 'sjieven' als schuttersgebruik was wellicht niet zo oud. Waarschijnlijk dateerde het slechts uit de 19de eeuw. Het gebruik was trouwens ook bekend in verschillende muziekmiddens. Heel wat harmonies en fanfares hadden namelijk de gewoonte om in groep en al spelend rond te trekken door het dorp, op zoek naar gastvrije burgers. Op bepaalde dagen -meestal naar aanleiding van de dorpskermis- bezochten ze dan hun ereleden, waarvan uiteraard een traktatie werd verwacht.

Deze korte bijdrage wil ik besluiten met een oproep tot de schutterijen. Waar bestond eertijds het 'sjieven' als schuttersgebruik? Wanneer onstond het gebruik? Zijn er schriftelijke of gedrukte bronnen, die op het bestaan van dat schuttersgebruik in Uw stad of dorp wijzen? Zijn er nog levende getuigen, die het 'sjieven' hebben gekend of meegemaakt?

Drs. Jan Gerits.

Magnifiek Zuid-Limburgs Federatiefeest 15 juli 1990 in Sleek-Echt

De rust binnen en rond de buurtschap Sleek-Echt, gelegen tussen Sittard en Roermond, is dan toch teruggekeerd. Schreven wij niet in het vorige nummer van dit tijdschrift, dat de vredige stilte, die al eeuwen dit rustige dorpje heeft gekenmerkt, op 15 juli van dit jaar verdreven zou worden door het daverende schuttersgebeuren van het Zuid-Limburgs Federatiefeest 1990?



Thans zijn de laatste knallen van de wedstrijdruksen al lang weer verklonken en zijn het gestamp van de opmarcherende schutterslaarzen en tromgeroffel van de 58 schutterijen in de straten van de Sleek compleet stilgevalen om weer plaats te maken voor het getsjilp van de mussen en het gekwaak van wat eenden ergens achter een boerenerf.

Sleek-Echt heeft het allemaal triomfantelijk overleefd. Wat gebleven is zijn de gevoelens van voldoening en trots dat de Sleek in staat is gebleken een Federatiefeest te organiseren dat tot in de kleinste details een indrukwekkend succes is geworden. Alle deelnemende schutterijen zijn zonder uitzondering na het feest -dat tot in de late avond van zondag 15 juli is doorgedaan- naar huis



Ondanks de tropische hitte aandacht voor het uiterlijk.

teruggekeerd met het gevoel dat dit nu eens een feest was zoals ze het zich hadden voorgesteld. Omstuwd door de tienduizenden belangstellenden die die zonnige zondag van allerlei kanten de Sleek waren binnengestroomd, hadden onze schutters zich verzekerd geweten van een trefzekere accommodatie om hun sportieve krachtmeting met de collega's uit heel het federatiegebied tot in de perfectie te beleven. Alleen al daarom verdient de organisatie van het Zuid-Limburgs Federatiefeest 1990 alle hulde. Maar daarnaast heeft het duizendkoppige publiek langs de marsroute zowel als op het feestterrein met volle teugen kunnen genieten van een schuttersfeest dat inderdaad klonk als een klok.

Was het dan niet om warm te worden van trots dat burgemeester Janssen van Echt, vergezeld van de gemeentesecretaris, op de dag na het feest persoonlijk zijn bewondering en respect kwam uitdrukken aan het bestuur en de medewerkers van Schutterij St. Antonius van de Sleek, die al weer begonnen waren met de ontruiming van het feestterrein? Het schutterijbestuur nam die bewondering en dank met voldoening aan, om deze in grote erkentelijkheid door te geven aan al die mannen (en vrouwen) van de hele Sleeker gemeenschap, die een jaar lang -vaak ongemerkt achter de schermen- hun steentjes hadden bijgedragen aan de verwezenlijking van een immense taak. Zij hadden, onder leiding van een daadkrachtige Stuurgroep, en gegroepeerd in zeven afzonderlijke werkgroepen, elk hun eigen opdracht vervuld. Geen detail was overgeslagen, geen regel van de zeven draaiboeken was ongelezen gebleven.

In de avond van maandag 16 juli troffen al deze werkers elkaar in de grote feesttent op het feestterrein, nu om onder het genot van een smakelijk hapje en een verkohlend pilsje nog tal van herinneringen op te halen uit de achterliggende maanden, toen het erom ging heel Limburg te laten zien waar een kleine gemeenschap als de Sleek groot in kan zijn.

Schutterij St. Antonius weet zich meer dan ooit gedragen door heel de Sleek en het beeldje van hun patroonheilige met zijn varken, dat in een spontane actie enkele dagen vóór het Federatiefeest door een aantal medewerkers aan de gevel van de voorzitterswoning werd aangebracht, zal voor jaren het symbool blijven van een hartverwarmende saamhorigheid tussen heel een gemeenschap en zijn schutters.

Cor Jongeling.

Het koningsvogelschieten op aloude wijze

Elders in dit nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift vindt men een verslag van de hand van Joannes Daamen over het koningsvogelschieten door de Koninklijke Schutterij St. Elisabeth van Stokkem.

Sinds de oprichting van de schutterij in 1883 wordt het jaarlijkse koningsvogelschieten geschoten met voorladers. Dit gebeurt nog bij twee andere schutterijen uit het Maasland, namelijk te Leut en te Dilsen.

Hoe gebeurt een en ander?

De schutter plaatst het geweer verticaal voor zich en giet in de loop de benodigde hoeveelheid zwart kruit. Vervolgens duwt hij middels een laadstok een prop papier op het kruit om dit te verdichten en daarop duwt hij de kogel, eveneens met de laadstok.



Het laden van het wapen. De kogel wordt met de laadstok naar beneden geduwd.

Omdat de kogels een kleinere diameter hebben dan de loop, worden zij zodanig aangestampd dat ze volledig tegen de loopwand worden aangedrukt. De schutter begeeft zich nu naar de aanlegpalen met zijn geladen geweer.



Het wapen is geladen. Met de loop in de hoogte gaat de schutter naar de aanlegpaal.

Daar aangekomen trekt hij de haan achterover en plaatst op het schoorsteentje of piston een slaghoedje. Als nu de trekker wordt overgehaald, vertrekt er onder een harde knal en een enorme grijs-witte rookwolk een projektiel naar zijn doel.



Met vijf geweren aan de aanlegpaal. De middelste schutter heeft zojuist gevraagd. De rookwolk is nog zichtbaar.

Het schieten met voorladers is allesbehalve een propere boel. Na ongeveer twintig schoten gedaan te hebben, heeft de schutter dermate vuile handen dat reeds meerdere wasbeurten nodig zijn om alle vuil te doen verdwijnen. Het zwart kruit is namelijk een samenstelling van salpeter (kaliumnitraat) 75%, zwavel 10% en houtskool 15%. Bij de verbranding van dit mengsel blijven er in de loop nog 60% vaste stoffen over onder de vorm van kruitdamp en kruitslijm. Het kruitslijm zet zich vast op de wanden van de loop en vervuilen hem. Bij het laden neemt de laadstok een bepaalde hoeveelheid van dit kruitslijm mee en zo komt dat op de handen. Na een goed half uur schieten zijn de handen niet meer toonbaar. Het is daarom ook dat voor het koningsvogelschieten de uniformen worden afgelegd.

Op bijgaande foto's is te zien dat het schieten nog maar pas is begonnen want de schutters hebben nog zuivere handen.

Jan G.H. Ulrichs, Zonhoven.

Een eeuwenoud origineel idee

Wanneer over schutterijen wordt gesproken, praat men automatisch over rijke tradities en boeiende historie. Eeuwenoud en springlevend, zo kan het hedendaagse schutterswezen worden getypeerd. Het is daarbij juist de band tussen heden en verleden die vitaliserend werkt. Het schutterswezen blijft jong omdat historische gegevens steeds nieuw leven ingeblazen krijgen.

Dit heeft ook Wim Senden, voorzitter van schutterij St. Sebastianus-Mheer, begrepen. In een klein artikeltje over schutterszilver in het eigen clubblad 'd'r Guide' vertelt hij over het koningsschildje dat door hemzelf vorig jaar aan de collectie werd toegevoegd. Met een knipoog geeft Wim daarbij het verleden een hand, want op de rand van het schildje heeft hij de volgende latijnse tekst laten graveren:



'gUILLIEL: senDen MILITIAE HVIVS
sanCtI sebastianI preases aC nUnC reX'

hetgeen betekent: 'Wim Senden, van deze schutterij Sint Sebastianus voorzitter en nu koning'.

In het artikeltje legt Wim Senden uit waarom hij dat heeft gedaan. Hij schrijft: 'Deze tekst is een chronogram. Een chronogram, ook wel jaarvers genoemd, is een spreuk, versregel, wens of een andere korte tekst die het jaartal bevat waarop het betrekking heeft. (Chronos is het Griekse woord voor tijd). Wat meteen opvalt, zijn de hoofdletters die soms midden in de woorden staan. Dit zijn niet zomaar willekeurige letters; het zijn letters die Romeinse cijfers voorstellen. Om die Romeinse cijfers gaat het als we het over chronogrammen hebben. Tellen we deze cijfers op, dan komt er een getal uit dat het jaartal is waarop de spreuk betrekking heeft. In ons geval is dat 1989, omdat ik in dat jaar koning werd van de schutterij'.

Wim Senden legt uit dat chronogrammen door de Arabieren zijn uitgedacht. In Europa werden ze vanaf de 13e eeuw geïntroduceerd. Vooral in de 16e, 17e en 18e eeuw waren ze zeer populair.

De telling van deze chronogrammen werkt als volgt: M = 1000, D = 500, C = 100, L = 50, X = 10, W = U = V = 5 en J = I = 1. Al deze letters in de tekst tellen mee, waarbij geen mag worden overgeslagen. Bovendien moet men ze apart optellen. Dus IX is niet 9 maar $I + X = 1 + 10 = 11$. Op de koningsplaat van Wim staat dus het volgende:

1 x M (Militiae) = 1 x 1000 = 1000

1 x D (senDen) = 1 x 500 = 500

3 x C (sanCti, aC, nunC) = 3 x 100 = 300

3 x L (guiLieL, miLitiae) = 3 x 50 = 150

1 x X (reX) = 1 x 10 = 10

4 x U (gUiliel, hUiUs, nUnc) = 4 x 5 = 20

9 x I (gulliel, mllitlae, hulus, sancti, sebastlan) = 9 x 1 = 9

Totaal 1989

Wim Senden heeft als 'amateur' historicus op een originele wijze heden en verleden aan elkaar gekoppeld. Hij bewijst daarmee eens te meer dat de ware schutter een 'Homo Ludens' of 'spelende mens' is.

Jos Gerits, Spaubeek.

Koningschieten der Koninklijke Schutterij Sint Elisabeth van Stokkem

Op Pinkstermaandag 3 juni 1990, hield de Koninklijke Schutterij St. Elisabeth-Stokkem, naar jaarlijkse gewoonte, haar koningschietdag op het terrein aan de Tugela.

Na het frùhschoppen, het afhalen van de koning, de optocht door de stad, en het jeugdvogelschieten vond het schieten voor de bezoekers plaats.

De eigenlijke aanvang van het koningschieten was voorzien rond 17.30 uur, maar gezien de taaiheid van het hout waaruit de vogel voor de bezoekers gesneden was, tuimelde deze pas rond 19.10 uur naar beneden bij het 650ste schot. Schutter was Jackie Bisschops.

Met meer dan twee uren vertraging kon eindelijk Jan Ulrichs, commandant van de schutterij, de vogelschieting aankondigen en las hij de aanwezigen de reglementen voor.

Ereschoten. Als eerste kreeg Lei Beckers de eer omdat hij zich verleden jaar tot keizer kon laten kronen. Daarna was het de beurt aan de heer H. Ramakers, burgemeester van de stad Dilsen-Stokkem, aan Ed. Vranken voorzitter van de Bond De Maasvallei en Vice-President van de O.L.S.-Federatie, aan Pastoor Leekens van Stokkem en aan de schepenen Jacquemin en Merken.

Na de drie schoten van koning Odilon Stoutemas kon de eigenlijke vogelschieting beginnen door de leden van de schutterij, ieder in volle vrijheid met de traditionele voorlader.

Om 19.55 uur gebeurde er iets unieks dat nog nooit een schutterij heeft beleefd. Door de micro werd aangekondigd dat er zou gestaakt worden met schieten om een dekstier in de weide (kogelveld) achter het schietterrein de gelegenheid te gunnen om in alle kalmte en rust zijn voortplantingsplicht te vervullen. Aan het verzoek werd graag voldaan.

Om 20.20 uur kon de strijd voortgezet worden. Echter niet voor lang. Om 21.00 uur moest omwille van het slechte weer de kamp worden gestaakt. Dit viel niet in goede aarde bij de schutters. Vooral de jongeren eisten dat het schieten zou voortgezet worden. En zo geschiedde. Om 22.00 uur kondigde voorzitter Voorter langs de micro aan dat omwille van de regen en de invalende duisternis de kamp stopgezet werd, maar dat de wedstrijd 's anderendaags te 14.00 uur zou worden hernomen.

De vogelgaard werd omlaag gelaten en de reeds fel gehavende vogel werd om allerlei veiligheidsredenen op een geheime plaats verborgen, want zo het zou gebeuren dat hij tijdens de nacht zou verdwijnen of gestolen worden door schutters van de omliggende dorpen, dan zou St. Elisabeth-Stokkem tot haar grote schande dit jaar geen koning hebben.

Zoals afgesproken waren de schutters op Pinkstmaandag weer stipt te 14.00 uur op post. Onverdroten werd de strijd opnieuw aangevat en na bijna drie volle uren slaagde Christie Van de Beek er in het laatste restje van de vogel naar beneden te halen. Hiermee was de nieuwe koning gekend en eindigde een zeer gespannen wedstrijd, die door een talrijk publiek werd bijgewoond.



V.l.n.r. Keizer Lei Beckers, Koningin Helena Scheepers-De Groote en Koning Christie Van de Beek.

In totaal waren circa 2500 schoten nodig om de vogel, eveneens uit een zeer taai hout gesneden, naar beneden te doen tuimelen.

De nieuwe koning is 27 jaar en nam voor de vierde keer deel aan de vogelschieting. Hij is op zondag 24 juni samen met de nieuwe koningin, mevrouw Helena Scheepers-De Groote, aan het publiek voorgesteld.

Joannes Daamen.

TE KOOP: Caravan, te gebruiken als materiaalwagen voor Uw schutterij; Te bevragen in Strucht-Schin op Geul, tel. 04459-2490. Prijs n.o.t.k.

Schutterijen en Schuttersgilden

- een inventarisatie uit 1900 -

Wie bezig is met het verleden van zijn of haar schutterij of gilde na te trekken, wordt meestal geconfronteerd met het tijdschrift 'Publications de la Société historique et archéologique dans le Limbourg', uit de jaren 1936 en 1937 (jaargang 72 en 73). Aangezien deze jaargangen zoveel gevraagd zijn, kosten beide delen tesamen tussen de Hfl 150 en Hfl 200.

In bovenvermelde delen beschrijft de heer J.A. Jolles (☆ Vlissingen 1888 † Dwingelo 1946) de Nederlands-Limburgse schutterijen onder de titel: 'De schuttersgilden en schutterijen van Limburg. Overzicht van hetgeen nog bestaat'.

J.A. Jolles, bibliothecaris en archivaris te Arnhem ging, midden jaren dertig, vele Limburgse dorpen en steden af om te vernemen of er aldaar nog een schutterij was. Hij noteerde dan welke gebruiken en voorwerpen deze schutterij nog bezat etc. Naast dit 'veldwerk' voerde hij nog een uitgebreide correspondentie.

Reeds in 1900 was het de Rijksarchivaris van Limburg, A.J.A. Flament (1856-1925) die het Limburgse schutterswezen inventariseerde. Een brief met de volgende tekst zond Flament aan alle burgemeesters van Limburg:

Maastricht, 19 februari 1900

WelEdelachtbare Heer,

Door dezen neem ik beleefd de vrijheid U te vragen of in Uw gemeente ook oude gilden en schutterijen zijn en zooja, welke, hoe zij genaamd zijn, of zij zilverwerk bezitten en oude archieven. Zeer zal U mij met de opgave verplichten.

Hoogachtend, de Rijksarchivaris in Limburg A.J.A. Flament.

Flament schreef bovenstaande brief om aan de weet te komen welke voorwerpen in aanmerking zouden kunnen komen voor uitzending naar de tentoonstelling 'Anciennes Gildes et Corporations', die in mei-juni 1900 te Luik zou plaatsvinden.

Aangezien de burgemeesters niet massaal reageerden, schreef hij op 10 april van dat jaar nog een brief waarin hij tevens sprak over eerdergenoemde gildententoonstelling. Vele burgervaders deden naar aanleiding van dit verzoek alsnog een opgave.

De reacties zijn zeer interessant omdat Jolles, ruim dertig jaar later, in vele gevallen hetzelfde beschrijft. Ik wil U desondanks de reacties uit 1900 niet onthouden.

Op alfabetisch-lexicografische volgorde van de toen bestaande gemeenten zal ik van iedere reactie de belangrijkste passages weergeven. In de letterlijk weergegeven reacties uit 1900 kunnen naast taalfouten ook onvolledigheden voorkomen, doordat niet in alle gevallen antwoord werd gegeven op de gestelde vraag.

In deze aflevering zullen de gemeenten worden behandeld die beginnen met de letters 'A' en 'B'.
Peter Korten, Weert.

Ambij: ... dat in deze gemeente geene oude gilden en schutterijen bestaan.

Amstenrade: schutterij: modern vaandel, vogel en zilver (vorige eeuw), oude platen (oudste ±1645 tot heden)

Arcen: ... dat in deze gemeente bestaat eene mannegilde te Arcen en een jongeseligilde aldaar, beide bezitten zilverwerk echter geen oude archieven, die moeten bij brand zijn verloren gegaan.

Baexem: ... dat in deze gemeente geene oude gilden of schutterijen meer bestaan. Wel bevond zich hier nog het zilver eener oude schutterij welks vogeltje nog al haar kunstwaarde had maar dit zilver is ±20 jaren geleden door de toenmalige pastoor eigenmachtig verkocht voor de dubbele metaalwaarde aan het Rijksmuseum, ik meen te 's Hage.¹

Beegden: ... dat alhier eene schutters gilde bestaat genaamd St. Sebastianus. Zij hebben geene oude archieven doch wel een koningszilver bestaande uit een zilvere vogeltje met dito platen, het vogeltje dateert van het jaar 1724, eene plaat van 1781, eene van 1791, eene met het opschrift:

'H. Joppen gebiedende Heer Deser vrije Heerlijkheit Beegden Anno 1787'. De overige platen zijn zonder jaartallen.



Koning Piet Derckx en koningin Thea Linssen van het gilde St. Sebastianus-Beegden tijdens het Dekenaatschuttersfeest te Heel op 15 juli 1990. Foto: Wim Corstjens, Tungelroy.

Beek: ... dat alhier geene oude gilde en schutterijen meer bestaan. Wel heeft hier in vroeger jaren eene zoogenaamde dorpsschutterij bestaan waarvan waarschijnlijk bij een particulier, zooals ik weleens voorheen heb hooren zeggen, bij zekere Hendrik Paulussen, nog oude zilverwerken zich zouden bevinden.

Beesel: ... dat er binnen deze gemeente nog twee oude schutterijen bestaan, die op heden tot eene schutterij vereenigd is, den naam dragende van schutterij St. Georgius et Sebastianus.

Oude archieven daaromtrent zijn niet meer aanwezig, alleen eenige zilveren versieringsplaten door den schutterskoning bij hunne optochten te dragen, zijn nog in hun bezit en worden bij gelegenheid van optochten en vogelschieten nog steeds gebruikt. De oude schutterijen zijn thans hervormt in ééne zieke en begrafenisbus en bestaat thans uit omstreeks honderd leden.²

Belfeld: Te Belfeld bestaat ook eene schutterij St. Urbanus welke eenige oude zilveren platen bezit. Van archieven is daar echter niets bekend.³

Bemelen: ... dat alhier eene schutterij bestaan heeft op het laatste van zeventienhonderd. Gouden of zilveren voorwerpen zijn hiervan niet meer aanwezig, ook geene geschreven stukken, de naam die dier schutterij had is ook onbekend.

Berg en Terblijt: Dat alhier geene oude gelden noch schilderijen aanwezig zijn.⁴

Bergen: ... dat zich binnen deze gemeente een gilden (schutterij) vereeniging bevindt, en wel te Well, doch dat deze vereeniging geen zilverwerken ofwel archieven bezit.

Bingelrade: ... dat hier eerst in het jaar 1778 zoodanige schutterij werd opgericht, ze stond onder den bescherming van den H. Lambertus Patroon dezen parochie. Nu een jaar of 8 geleden heeft ze hare statuten laten goedkeuren en is nu genaamd Koninklijke Schutterij.

Dat ze geen oude archieven, ten minste die men oud noemen mag, bezit wijst op het jaartal hare oprichting aan.

Wel bezit ze een vroege vogel met dito platen van goud en zilverwerk, waarbij ondermeer uitmunt eene zoogenaamde keizer-plaat uit het jaar 1810, te Maastricht vervaardigd, een meesterstuk van dien tijd, ovaal van vorm, van buiten achteren zilverwerk, en op de voorzijde met zuiver goud ingelegd, deze plaat is nog zoo gaaf als of ze gisteren aan deze vogel gehecht was.

Bocholtz: ... dat in deze gemeente geene oude gilden noch schutterijen bestaan.

Borgharen: ... dat hier niets bekend is van oude gilden of schutterijen. Ik heb er nooit van gehoord of papieren over gevonden, zoodat ik moet veronderstellen dat ze nooit bestaan hebben.

Born: Dat wij te Born en Holtum schutterijen hebben genaamd Broeders van H. Martinus, wier bestaan minstens dagteekenen van de eerste helft der 18-de eeuw, naar de volksagen echter veel ouder zijn. Hunne primitieve reglementen, hoewel die bestaan hebben zijn niet meer voorhanden, bezitten ook geene anderen archieven maar wel zilveren vogels en platen waarvan de oudste dagteekenen naar mij verstrekte opgaven van 1620, 1739, 1747 env.

Broekhuizen: ... dat in deze gemeente geene schutterijen bestaan, wel bestaat in de afdeeling Broekhuizen-vorst eene oude St. Antoniusgilde die evenwel geen noemenswaardig zilverwerk bezit en wat de oude archieven aangaat, zulks is mij onbekend.

Broeksittard:⁵

Brunssum: ... dat in deze gemeente bestaat eene schuttersvereeniging, genaamd St. Gregorius de Grootte, waarschijnlijk opgericht in het laatst van 1500 of in het begin van 1600, want de oudste zilveren plaat draagt het jaartal 1616. Van deze platen met een vogel bevestigd aan eene ketting van het zelfde metaal dragen verschillende jaartallen heeft de vereeniging er veel. Deze schuttersvereeniging heeft geen oud archief.

Buggenum: ... dat in deze gemeente eene schutterijvereeniging bestaat genaamd St. Aldegondis. Deze vereeniging heeft een aanzienlijk zilverwerk uit verschillende platen samengesteld. Volgens mijne mening dateert de oudste plaat van af het jaar 1651. Oude archieven zijn er niet.

Bron: Correspondentie Rijksarchivaris Flament uit 1900. RAL. Met bijzondere dank aan M. van Ratingen uit Tungalroy.

Noten 1 Een uitgebreid verslag over de pastoor van Baexem die het schutterszilver verkocht, is te vinden in het boek 'Opera Omnia, Een verzameling historische en heemkundige opstellen', een uitgave van de Geschied- en Heemkundige Kring 'Het Land van Thorn' Op bldz 99 beschrijft wijlen Jan Berghs bovengenoemd voorval

2 'zieke en begrafenisbus', zieken- en begrafenisfonds.

3 de burgemeester van Tegelen beschreef de schutterij van Belfeld

4 het handschrift van de Rijksarchivaris was voor enkele burgervaders onduidelijk Zij lieten in plaats van gilden en schutterijen, gelden en schilderijen

5 de gemeente Broeksittard was één van de weinige gemeenten die niet reageerden

Het vogelschieten geherwaardeerd te Grote Brogel

Op kermisvrijdag 9 juli werd, voor de vijfendertigste maal na de heroprichting van de schuttersgilde Sint Sebastiaan-Grote Brogel, het vogelschieten georganiseerd. De schutterij maakte een interessant programma met receptie, optocht, H. Mis (tijdens welke de 'vogel' werd gezegend), historische gebruiken, toespraken op de feestweide en uiteindelijk het koningschieten.

Het vogelschieten is ook in Grote Brogel al zeer oud. In één der vleugels van de koningsvogel staat de naam CLOETS vermeld. Deze was rond 1600 pastoor te Grote Brogel. De oudste koningsplaat dateert uit 1712.

In 1905 ging de gilde ter ziele, maar in 1956 startte men opnieuw met veel ambitie.



Eerste vogelschieten na de heroprichting op 25 mei 1956 met als koning Gerard Brebels.

Oude gebruiken

Volgende oude gebruiken werden achtereenvolgens ingelast in het programma:

- Opruimen van de hindernissen op de toegangsweg naar de vogelboom door de 'bieleman'.
- De schutterij loopt drie maal rond de schietboom om te zien of alles veilig is.
- Onder tromgeroffel wordt de vogel op de schietstang geplaatst en wordt de boom opgetrokken.
- De koning wordt van zijn zilver ontdaan en de breuk wordt opgehangen aan de schietboom.
- De nieuwe gildeleden leggen de eed af onder de gildevlag.
- De nieuwe koning wast zijn handen ten teken van reinheid.
- Nadat de koning een koningin heeft gekozen wordt de hoed van de koning met bloemen versierd.

Eedaflegging van de nieuwe leden onder het vaandel.

Gerard Pinxten nieuwe koning

Door de mannelijke schutters van de gilde werden 258 schoten gelost met de jachtgeweren om de stoere vogel naar beneden te doen tuimelen.

Nadat hij reeds 24 jaar deelnam aan het vogelschieten lukte het Gerard Pinxten er in zich tot koning te schieten. Als koningin koos hij zijn echtgenote Bertha Vandijck. De nieuwe koning maakte ook deel uit van het zestal dat in 1987 het O.L.S. won.



Het nieuwe koningspaar Gerard Pinxten-Vandijck.

Herwaardering van het vogelschieten

Voorzitter Gerard Brebels legde aan het publiek nauwgezet uit wat er stond te gebeuren. Dit geschiedde tijdens de receptie, op het feestterrein nam Gerard ook nog de taak van regisseur op zich.

Bob Degol, voorzitter van de stichting S.A.S., feliciteerde de schuttersgilde om de gedane inspanningen. Hij deed tevens een oproep tot de Limburgse schutterijen om van het vogelschieten wat meer te maken dan een loutere schietwedstrijd.

Oude gebruiken en folklore zijn zeer waardevol en mits een goede promotie wordt gevoerd, kan er een talrijk publiek bij betrokken worden. Het koningschieten is veel ouder dan het O.L.S. en het werd en wordt door vele schutterijen in geheel West-Europa uitgevoerd, niet alleen door buksschutters, maar ook door boogschutters.

Werner Smet.

Commotie rondom Zuid-Limburgs Federatiefeest 1991

Na het even verrassende als gelukkige schot waarmee schutterij St. Gregorius de Grote uit Brunssum het O.L.S. won, speelde bij deze en gene direct de volgende vraag door het hoofd: 'Hoe moet dat nu met het Zuid-Limburgs Federatiefeest in 1991?'.

Zoals bekend bepaalde verleden jaar het lot dat schutterij St. Gregorius de Grote in 1991 het 'kleine O.L.S.' zou mogen organiseren. Het organiseren van het O.L.S. én het Z.L.F. is echter te veel van het goede.

Tijdens een besloten vergadering kwamen vijf schutterijen van de Bond Gerardus-Amstenrade en hun bondsbestuur bijeen om zich over het probleem te buigen.

Ter informatie: Sinds 1948 organiseren de schutterijen van de bonden Eendracht Born-Echt, St. Gerardus-Amstenrade en de Zuid-Limburgse Schuttersbond twee of drie weken na het O.L.S. het Zuid-Limburgs Federatiefeest.

In tegenstelling tot het grote O.L.S. wordt de organisator van dit zogeheten 'klein O.L.S.' niet door schietresultaten maar door loting bepaald. Ieder jaar wordt in een andere bond geloot, zodat een goede geografische spreiding gewaarborgd is. Een vereniging die het feest heeft georganiseerd, mag pas weer meeloten wanneer alle andere schutterijen van hun bond aan de beurt zijn geweest. Rond de eeuwwisseling zal elke schutterij aan de beurt zijn geweest.

In 1991 mag een vereniging van bond St. Gerardus het Federatiefeest organiseren. In deze bond organiseerden de schutterijen van Klimmen, Schaesberg, Heerleheide, Brunssum en Spaubeek het feest nog nooit. Onder voorzitterschap van het bondsbestuur bogen op 20 juli j.l. vertegenwoordigers van deze verenigingen zich over de netelige vraag hoe dat nu moet in 1991.

Pikante bijkomstigheid was, dat het Federatiefeest 1991, in afwijking van de regel, niet twee of drie weken na het O.L.S. zou plaatsvinden, maar op 4 augustus. De reden hiervoor lag in het feit dat in juli te Brunssum tevens het jaarlijkse folklorefestival wordt georganiseerd. Omdat ondertussen alle bondsfeesten op deze datum zijn afgestemd, kon hieraan niet meer worden getornd. Hoewel alle aanwezige schutterijen best graag het Federatiefeest in 1991 zouden willen organiseren, bleek de datum van 4 augustus toch grote bezwaren op te leveren. Deze datum valt namelijk in de bouwvak-vakantie, zodat te verwachten is dat dan vele schutten in den vreemde zullen vertoeven. Men vreesde verlies aan omzet. Gesprekstof te over dus.

Echter niet alleen de datum bleek een onderwerp van uitvoerige discussie. Ook het feit dat Brunssum er eigenlijk van uitging dat zij, nu ze afstand deden van hun recht om het feest in 1991 te organiseren, automatisch in 1994 aan de beurt zouden zijn. Hiermee waren hun collega's het echter allerminst eens. Reglementair mag slechts het lot hierover beslissen.

'Uiteindelijk heeft Spaubeek besloten om de impasse die was ontstaan, te doorbreken door onvoorwaardelijk accoord te gaan met de datum van 4 augustus', zegt de heer Frans Goessens, secretaris van schutterij St. Laurentius-Spaubeek. 'In Spaubeek kijken we per slot van rekening al heel lang uit naar de organisatie van dit prachtige feest. Bovendien zijn we van mening dat ook

tijdens een vakantieperiode vele mensen naar een goed georganiseerd schuttersfeest zullen komen. Verder hebben we overwogen dat de bouwvak ook zo z'n goede kanten heeft. Vele van onze schutters hebben dan reeds een week vrijaf, zodat ze zich volledig voor de organisatie kunnen inzetten. Je zult zien dat dit tot iets moois zal leiden'.

Jos Gerits, Spaubeek.

Samen 320 jaar schut

Op 15 april werden in schutterslokaal Heyer-Heufke een vijftal schutten van schutterij St. Antonius-Stramproy om een zeer uitzonderlijke prestatie in het zonnetje gezet. De schutterij, plaatselijk beter bekend als de 'sjutte vanne hei', herdacht het feit dat Tjieu Nielissen, Bert Camp en de gebroeders Jac, Pierre en Harie Lenaers samen 320 jaar lid zijn van schutterij St. Antonius. Harie Lenaers is 70 jaar lid, van 1952 tot 1961 bestuurslid, vele jaren buksmeester en was koning in 1931, 1949, 1950 en in 1952. Pierre Lenaers is 65 jaar lid, was van 1946 tot 1977 penningmeester, was bovendien secretaris van 1952 tot 1961 en was koning in 1955. Jac Lenaers is 60 jaar lid, was lid van de zestalcommissie van 1949 tot 1961 en was koning in 1951, 1956 en 1981.

Tjieu Nielissen is 65 jaar lid, was bestuurslid van 1946 tot 1979 (waarvan voorzitter van 1954 tot 1976), was lid van

de zestalcommissie van 1949 tot 1955, was koning in 1946 en 1965 en is thans erevoorzitter. Bert Camp is 60 jaar lid, hij was vroeger altijd de man voor het kamerschieten en was altijd paraat als er een beroep op hem werd gedaan. De jubilarissen zijn allen lid van verdienste.

Vele schuttersfeesten bezocht het vijftal en even zovele malen namen ze de een of andere prijs mee terug naar 'Roy'.

gevraagd naar de mooiste schuttersmomenten komt het eensluidende antwoord: De viering van het 500-jarig bestaan in 1975 van de schutterij, het jaarlijks koningsvogelschieten (het vijftal was in de loop der tijd goed voor acht koningstitels) en natuurlijk de Oud-Limburgse Schuttersfeesten.

Volgens Pierre moet onderlinge kameraadschap het sleutelwoord zijn in het schuttersleven; Je moet iets voor elkaar en de schutterij over hebben. Als voorbeeld haalt hij Harie aan. Vanuit een schuttersfeest in Kelpen-Oler ging Harie 'even' naar huis (een koe moest kalven). Enkele uren later was Harie weer present, in uniform en nam hij zijn plaats onder de buks weer in.

Vast gegeven tijdens, maar zeer zeker na afloop van het schieten is het kaarten (nakaarten). Prachtige verhalen van vroeger en nooit geëvenaarde resultaten volgen elkaar daarbij in willekeurige volgorde op.

De Royer sjutte: Zittend H. Camp, v.l.n.r. Pierre Lenaers, Jac Lenaers, Tjieu Nielissen en Harie Lenaers.

Foto Peter Wijnands



St. Gregorius de Grote - Brunssum

- een O.L.S.-winnaar stelt zich voor -

Het was een rare week, die week na het verregende maar daarom niet minder gezellige O.L.S. in Landgraaf. Door de afwezigheid van Frans Stoffelen en Karel van Knippenberg op zaterdag 7 en waarschijnlijk ook zondag 8 juli werd de nieuwe samenstelling ouderwets geheim gehouden door de schietmeester Jo van Knippenberg. Pas vrijdagavond 6 juli werd de samenstelling van het zestel bekendgemaakt. 'Om niemand onnodig te belasten', was het motief.

Die zaterdagmiddag 7 juli zag het er naar uit dat diezelfde dag de beslissing zou kunnen vallen. Enigszins gespannen verliet het nieuwe zestel het verenigingslokaal UNITAS samen met het bestuur. Het bestuur was al intensief bezig het Zuid-Limburgs Federatiefeest van 4 augustus 1991 vorm te geven. Over een mogelijke overwinning werd quasi-druk gespeculeerd. Om het lichamelijke welzijn van erevoorzitter Jeu van den Boom, tevens stichtingsvoorzitter van het Z.L.F., werd bij een overwinning gevreesd en de juli-maand in 1991 werd uitgeroepen tot de maand van de schutterij (1e week juli O.L.S. en 4 augustus het Z.L.F.).

Met het voornemen om die avond weer op tijd thuis te zijn, werd met de andere 153 kanshebbers aan de schietwedstrijden begonnen.

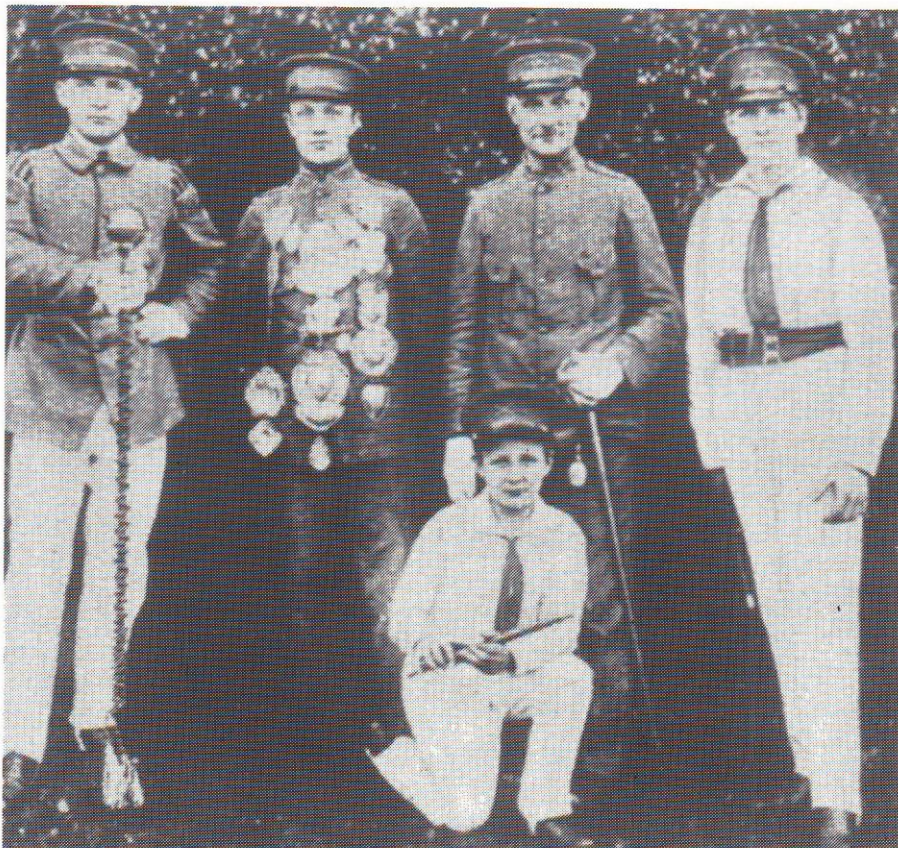
Jo van Knippenberg, Leon Klein, Ton Hanssen (voor het eerst erbij), Erik Koppe (invaller), Jean-Pierre Schobben (invaller) en Peter Lambrechts haalden bij een glas bier en onder de paraplu nogmaals de herinneringen op van het O.L.S.-1984 in Maasmechelen; het O.L.S. waar het zestel van St. Gregorius de Grote als vierde eindigde.

Doornat van de regen eindigde het zestel van onze schutterij bij de eerste vijftien. Er begon zelfs een kleine stemming te heersen bij de schutters en de kleine schare supporters welke zich de moeite had getroost alsnog naar de Draf- en Renbaan te komen.

En tot overmaat van ramp hadden de verslaggevers van Omroep Limburg twee keer gemeld dat St. Gregorius de Grote was uitgeschakeld. Niets was minder waar! De schutters kregen die avond van de schietmeester wel opdracht om matig met drank om te springen en tijdig naar bed te gaan. Aldus geschiedde.

Aan de oproep om voor eieren en spek te zorgen voor het zestel werd die morgen gevolg gegeven. Vroeg zat het zestel bij Leonie Wulms (echtgenote van onze voorzitter) aan een stevig ontbijt van Chilisoep en spek met eieren. Gesterkt door deze schuttersmaaltijd, vertrok het zestel vervolgens voor de tweede maal naar Schaesberg. Doel was een plaats te veroveren bij de eerste tien. Het zilveren schildje met een eervolle plaats lag binnen handbereik!

Het betreden van de schuttersweide die zondagmorgen was een aparte ervaring. Ongelovig keken de favoriete schutters je aan met een blik van: 'Wat komen die in godsnaam nog hier doen!'. Persoonlijke gegevens werden aan Omroep Limburg verstrekt en nieuwe consumptiebonnen gekocht. De 7 zestallen uit Belgisch-Limburg en de 8 zestallen uit Nederlands-Limburg waren klaar voor de eindstrijd.



Uit het L.S.-archief: 13 juli 1927 Vader A.L. Welling is generaal, de oudste zoon koning, de tweede is korpsleider van het fluit- en trommelkorps, waartoe ook de beide jongsten behoren. De elfjarige knaap is vermoedelijk de jongste Limburgse schutter en behaalde bij zijn eerste optreden op een internationale fluitwedstrijd de eerste ereprijs.

Toen de schietwedstrijden eenmaal een aanvang hadden genomen, ging alles heel snel. De eerste ronde eiste al drie afvallers. Daarna vielen weer zes sterke zestallen af. Ofschoon Brunssum bij elke kavelronde als laatste klaar was, werden de 'bölkes' nog altijd 'vol' geraakt.

Door de uitsluiting van schutterij Wilhelmina-Hingen zaten we plotseling bij de eerste vijf. Het nieuws werd door de steeds groter wordende groep supporters naar de schietmeester doorgesluisd. De zenuwen werden bij de schutters steeds beter merkbaar. Erik Koppe, die veel tijd nodig had om het 'bölke' steeds weer stil in de ring te krijgen, was net bezig zijn tweede bölke naar beneden te halen, toen geroezemoes uit het publiek opsteeg.

St. Sebastianus-Sevenum, alsmede de absolute favoriet St. Joris-Kaulille, hadden het eerste schot van de laatste schutter gemist. Plotseling komen fotografen, federatiebestuurders, verslaggevers en een massa toeschouwers naar schietboom 4.

De laatste twee schutters, Jean-Pierre Schobben en Peter Lambrechts, kwamen tot het besef d'n Ouwe Limburger te kunnen winnen wanneer hun eerste schot raak zou zijn. Erik Koppe, nog niet in de wetenschap O.L.S.-winnaar te zijn, nam zijn tijd en raakte ze alle drie.

Bij Jean-Pierre Schobben gierden de zenuwen door de keel. Reeds eerder stond hij in de finale, in 1984. Toen miste hij tweemaal, waardoor St. Gregorius de Grote genoeg moest nemen met een vierde plaats. Sinds dat moment was er geen plaats meer voor Jean-Pierre in het A-zestal. Als reservist had hij nú de kans de missers van 1984 voor eens en voor altijd uit te wissen. Ditmaal werden de drie geraakt.

De moeilijke taak voor Peter Lambrechts om voor de eerste maal in de 431-jaar oude historie van St. Gregorius de Grote het O.L.S. naar Brunssum te halen. Uiterlijk had hij zijn zenuwen in bedwang, innerlijk kon hij ze nog maar net in de hand houden. Bij een sanitaire stop was hij reeds ingelicht door een andere schutter en was hij zeker van de O.L.S.-zege na het raakschieten van het eerste schot. Ondanks zijn vermeende hartkloppingen schoot Peter de 18 vol en nam hij de felicitaties van zijn collega-schutters en publiek in ontvangst.



Naar goed gebruik krijgen de winnaars van het O.L.S. een bloemenhulde aangeboden door hun voorgangers.

TE KOOP: 75 mm Kanon + Munitiewagen (replica uit W.O. I). Te bevragen bij T. Kunnen Klaverstraat 69 3650 Rotem-Dilsen. Tel. 011-755510 (Goyens).

De schutters, leden van de schutterij en de trouwe supporters waren uitinnig van vreugde. Een ongelofelijke zege. De quasi grootspraak van voorzitter Rob Wulms werd bewaarheid; onder de schietboom kon hij geen woorden meer vinden. Is er een mooier geschenk voor een man die een jaar geleden de voorzittershamer overnam van Karel van Knippenberg? Diezelfde Karel, reeds 20 jaar de laatste schutter van het zestal, kon door een reeds geboekte en verdiende vakantie, niet meeschieten. Wat zou Karel Knip, PR-manager van het Limburgs Dagblad, op dat moment in het zonnige Joegoslavië gedacht hebben?

In Brunssum werd alles in gereedheid gebracht voor een onvergetelijke ontvangst die eindigde op het gemeentehuis. Er was niets voorbereid!

Een outsider met lef of niet. De vorm van de dag van onze schutters heeft de strijd doen beslissen. Of, om met de woorden van AFCENTcommandant Luitenant-Generaal Hameleers te spreken: 'Het zijn niet altijd de favorieten die winnen, maar wel de besten'.



Maar wie is eigenlijk schutterij St. Gregorius de Grote uit Brunssum? Schutterij St. Gregorius de Grote is een schutterij uit de Bond St. Gerardus-Amstenrade, welke in 1956 werd heropgericht door enkele lieden bij wie het echte schuttersbloed kroop waar het niet gaan kon. Schutterij St. Gregorius de Grote is een zeer actieve schutterij welke in de loop der jaren diverse schuttersnoveiteiten introduceerde.

Maar eerst een stukje historie. Zoals bij elke schutterij heeft ook St. Gregorius de Grote 'ups en downs' meegeemaakt. Diverse malen is de schutterij rustende geweest, maar evenzovele malen is zij weer heropgericht. Zoals in 1919.

In de oorlogsjaren werd de schutterij op last van de bezetter op non-actief gesteld, maar door het bestuur niet ontbonden. Na de oorlog werd door de laatste vooroorlogse koning, Johan Jonkers, en enkele andere leden het vaandel en de vogel steeds meegedragen in de 'grote bronk'. Behalve deze activiteit werd niet op een andere wijze naar buiten getreden. Enkele enthousiaste oud-bestuursleden, waaronder Joep Arets, en buitenstaanders zoals Joep Vondenhoff en dorpskastelein Pierre Schobben grepen de mogelijkheid aan om op 5 juni 1956 schutterij St. Gregorius de Grote te heroprichten. Koning Johan Jonkers, hij had de vogel geschoten in 1939, nam tot aan het eerste koningsvogelschieten de koninklijke honneurs waar.

Nieuwe elementen werden door de toenmalige bestuurders aan het schutterswezen toegevoegd. In 1961 werd het 'Baron de Negri-toernooi' gestart. Een wedstrijd tussen de schutterskoningen waarbij op de vogel werd geschoten voor de hoogste eer, Koning der koningen. Deze wedstrijd werd naderhand een onderdeel van de jaarlijkse 'Sint Gregoriusfeesten'. Eenieder die weleens heeft deelgenomen zal met veel plezier aan deze toernooien terugdenken. Het huidige en bijzonder actieve algemeen bestuur denkt er over om dit toernooi op kleine schaal wederom elke vier jaar plaats te laten vinden.

In 1968 werd deelgenomen aan de 'Parade der Nationaliteiten'. Als oudste volksculturele vereniging van Brunssum mocht St. Gregorius de Grote de optocht openen. Los van het feit dat de toenmalig voorzitter F.A.J. Janssen, wethouder van de gemeente Brunssum de schutterij mooi vond in haar optreden, miste hij iets. Enkele weken later had men de oplossing gevonden, een kanon. Dit idee werd opgedaan tijdens een reis naar Oostenrijk waar een zustervereniging werd bezocht. Deze schutterij trok elk feest mee met een miniatuurkanon. In 1969 werd St. Gregorius de Grote gecompleteerd door een echt kanon. Nog steeds wordt het Brunssums geschut elk O.L.S. en Z.L.F. door een paard in de optocht meetrokken.

Na een tweetal soorten uniformen te hebben versleten, werd het tijd om te zien naar een nieuw uniform. In 1974 werd het galatenu van de Jagers uit 1829 gekozen. De premiere van dit uniform was op het O.L.S. in Wylre waar we, 50 manschappen en een kanon sterk, opmarcheerden. Een prachtig tafereel! De behaalde successen met dit uniform heeft het algemeen bestuur doen besluiten geen nieuw model uniform meer te kiezen, maar de versleten onderdelen te vernieuwen. Bij de ingebruikname van deze uniformen verraste St. Gregorius de Grote wederom de 'schuttersscene' met marketentsters. Vele schutterijen volgden dit voorbeeld en na enige tijd werden zelfs de schoonheidswedstrijden opgesteld voor de inmiddels grote schare marketentsters.



Marketentsters Schutterij St. Gregorius de Grote tijdens het Z.L.F.-1990 in Slek-Echt.

Het behalen van het Oud-Limburgs Schuttersfeest is wederom een uniek feit. Altijd werd erover gesproken, maar nooit echt serieus! Het is bijzonder jammer dat Sjeng van Knippenberg, oud-schietmeester en vader van Karel (commandant) en Jo (schietmeester), het niet mee mocht maken. In 1983 overleed hij aan de verwondingen welke hij opliep bij de ramp op het Z.L.F. in Montfort. We denken ook met respect terug aan Pierre Schobben, Zef Muijs, Joep Arets, Henk Janssen en alle andere overleden schutters van onze schutterij.

7 juli 1991; de datum waaraan nu met man en macht gewerkt wordt. De schutterij heeft de werkzaamheden gedelegeerd naar een stichting waarin zij voor ca. 50% in vertegenwoordigd is. Ook de locatie is reeds bekend. Een ongewone voor de Oostelijke Mijnstreek. De groene buffer tussen Amstenrade, Merkelbeek en Brunssum. Deze groene buffer wordt volgend jaar het strijdtoneel. Zover je kijken kunt zie je alleen maar groen en de twee kerktorens van de aangrenzende dorpen.

Het bestuur van de schutterij, alsmede de stichting hoopt alle schutterijen te mogen ontvangen met een overvloed aan zonneschijn. Zonneschijn welke we de afgelopen jaren tijdens het O.L.S. steeds hebben gemist. Mag het volgende O.L.S. op 7 juli net zo spannend worden als het O.L.S. in Landgraaf.

Zal voor St. Joris-Kaulille het spreekwoord: 'Driemaal is scheepsrecht', gaan gelden? De tijd zal het leren.

Jean-Pierre Schobben,

Secretaris-Penningmeester,

tevens lid van het winnende zestal.

Schutterij St. Gregorius de Grote verzoekt iedereen die over foto-, film-, video of geluidsmateriaal van het OLS-1990 beschikt contact op te nemen met de secretaris: Tegelstraat 3 6441 BW Brunssum.

OLS-Federatie

Inleveren aanmaak nieuwe federatiebewijzen

Er zijn nog steeds een aantal schutterijen die hun nieuwe federatiebewijzen nog niet hebben ingeleverd ter plastificering bij de heer Jan Kessels te Stramproy.

De tijd begint te dringen en wij raden de secretarissen van die verenigingen, die nog niet begonnen zijn met de aanmaak van de nieuwe federatiebewijzen, aan dit zo spoedig mogelijk te doen, zodat na het seizoen alle oude federatiebewijzen kunnen komen te vervallen en wij met de nieuwe van start kunnen gaan.

Ter verduidelijking delen wij U mede dat de nieuwe federatiebewijzen bij de heer Jan Kessels Vloedmolenweg 27 6039 RX Stramproy moeten worden ingeleverd en dat een eventueel tekort aan federatiebewijzen eveneens bij hem moet worden aangevraagd.

En, mocht U het vergeten zijn, de prijs van een nieuw federatiebewijs bedraagt Hfl 0,75 per stuk, dus U kunt zelf uitrekenen wat straks deze nieuwe aanmaak gaat kosten. Vanzelfsprekend wordt U hiervoor een rekening toegezonden.

Secretaris O.L.S.-federatie, Fried Schrijvers.

Provinciale Staten

Lei Stals, de President van de O.L.S.-federatie, keert terug in de Provinciale Staten van Limburg. Deze terugkeer werd mogelijk door interne verschuivingen. Op 21 september zal Lei Stals beëdigd worden. Wij wensen Lei Stals van harte proficiat met deze prachtige benoeming.

Jan van Meer vermoord!

In het L.S. nummer 2, pagina 14 vroegen wij Uw medewerking om Jan van Meer, ook wel Jan van Weert genaamd, op te sporen. Oproepen in de kranten en op de televisie leverden ook geen resultaat op. Dit kon ook niet omdat slechts drie personen wisten wat er echt met Jan van Meer gebeurd was.

Geplaagd door gewetenswroeging meldde een van hen zich op 14 mei bij de Roermondse politie en biechtte alles op. Nu zitten de drie daders gevangen.

Jan van Meer een kleurrijk figuur die nooit een schuttersfeest oversloeg in het Midden-Limburgse is niet meer. Om te voorkomen dat Jan in de vergeethoek terechtkomt dit verhaal over hem.



Foto Fer Traugott

Jan van Meer in zijn element. Op de achtergrond zit Pater Willem Sangers (†).

Opschudding

Als op 15 mei de Limburgse kranten melding maken van de moord op Jan van Meer gaat er een schok door Limburg. Ook het Limburgse schutterswezen schrikt.

Jan van Meer (43) de man die geen vlieg kwaad deed, werd op de avond van 15 januari 1987 op beestachtige wijze vermoord.

Nu, ruim drie jaren later, komt de ware toedracht aan het licht. Welk motief de daders hadden voor deze lugubere moord, is onbekend; woorden als verveling en verslaving worden in dit verband genoemd. Ook kan het irritatie zijn geweest, want Jan dronk vaker het bier van een ander op.

Feesten

Iedereen kende Jan; sinds 1952 woonachtig in Weert. Hij liep immers altijd voorop als de harmonie, de schutterrij of de carnavalsoptocht uittrok. Sommigen zagen in Jan van Meer de aimabele figuur die aan de Limburgse folklore een extra dimensie gaf, anderen noemden hem eenvoudig ... een gek. Iemand die Jan jaren van nabij heeft gekend bestrijdt dit laatste. 'Jan was een eenzaam en teleurgesteld man. Achter het uitbundige optreden stak een serieus iemand. Toegegeven hij zat vol fantasie. Die fantasie kwam naar voren in zijn grote liefde voor uniformen en medailles. Deze liefde kon hij uitbundig beoefenen gedurende de carnaval, de vele schuttersfeesten en bij de vele concerten van de muziekgezelschappen. Kortom: Jan was altijd overal waar feest was'.

Optreden

Met carnaval trok Jan zijn uniform aan, speldde zijn medailles op, zette zijn steek op en trok drie dagen lang voorop in de optochten. Dat Jan regelmatig gepest werd, deerde hem niet. Jan voelde zich nu pas belangrijk en dat telde alleen maar bij hem.

Als de harmonie speelde, kwam hij aangesneld met zijn eigen tambour-maitre-stok. Hij zwaaide dan vaak zo enthousiast met zijn stok dat menigeen er bang van werd. Jan kreeg dan het advies ergens anders te gaan spelen. Jan verdween dan zonder te protesteren.

Vele inwoners van Weert hebben Jan vaak zondags zien meedirigeren als er een concert werd gegeven bij de St. Martinuskerk.

In het schuttersseizoen ging Jan op zijn fiets alle schuttersfeesten af. Iedereen kende Jan en Jan kende iedereen. Het uniform dat hij droeg was steeds wisselend. Het was een bonte mengeling van allerlei artikelen uit het Limburgse schutterswezen. Niet voor niets presenteerde Jan zich op schuttersfeesten als 'Inspecteur-generaal van het Limburgse Schutterswezen'. Dit en nog meer werd van Jan geaccepteerd. Jan hield van Limburg en Limburg hield van Jan van Meer.

Jan privé

De ouders van Jan hebben sinds de verdwijning van Jan altijd vermoed dat hun zoon op een gewelddadige manier aan zijn einde is gekomen. Moeder van Meer stelt zich nu de vraag: 'Hoe kunnen mensen zo iets doen?'

Vader van Meer, een gepensioneerd beroepsofficier, wil rust. Voor hem is het nog te kort geleden dat hij en zijn vrouw het afschuwelijke nieuws moesten vernemen. Hij moet de zware slag nog verwerken.

Na het bekend worden van Jans verdwijning hebben de ouders nog een maand de huur betaald en kwamen zij toen zijn spulletjes uit zijn logement ophalen; twee aanhangwagentjes vol met medailles, uniformen en kranteknipfels.

In zijn vroege jeugd had Jan een hersenbeschadiging opgelopen tengevolge van een hersenvliesontsteking. De lagere school volgde Jan met wisselend succes. Jan was beslist niet dom, hij beschikte over een grote woordenschat. Bovenal was hij altijd zeer beleefd.

Na de lagere school kreeg Jan werk op een sociale werkplaats. Daar zat Jan in een glazen hokje, een soort telefooncel, servetten in driehoeken te vouwen en op stapeltjes van twintig te leggen.

Voor dit werk droeg hij witte handschoenen. Zelf gekocht, want de servetten konden wel eens vies worden van zijn handen. Het glazen hokje was zijn troon. Als bezoekers kwamen stapte Jan uit zijn troon en trok hij met een groots gebaar de handschoenen uit en gaf hij de bezoeker heel deftig een hand.

Jan is ook getrouwd geweest; met de dochter van een rijke fabrikant. Het huwelijk was bij voorbaat gedoemd te mislukken. Wellicht schuilt hierin Jans verhuizing naar Roermond. Anderen geloven dat Jan vluchtte voor de gemeente Weert; volgens hen wilde de gemeente Jan in een tehuis plaatsen. Dat wilde Jan niet. In Roermond kreeg Jan de naam 'Jan van Weert'.

Vrienden en 'Vrienden'

Op 15 januari 1987 had Jan zijn laatste geld, Hfl 2,45, van de bank gehaald.

's Avonds biedt hij zijn vrienden van het logement, aan de Nassastraat, aan om voor hen frites te gaan halen. Toen Jan terugkwam van de snackbar vertelde hij een vriend ontmoet te hebben. Tegen elf uur vertrok hij naar die vriend.....

Jan heeft waarschijnlijk het bier van zijn 'vrienden' uitgedronken. Hierdoor heeft hij ruzie gekregen en hebben de 'vrienden' hem meegenomen in een auto. Nabij de Maas is Jan toen uit de auto gezet, afgeranseld, kreeg bijtend zuur in het gezicht gespoten, werd beroofd van zijn laatste gulden en kreeg daarna de fatale schop. En toen Jan van Meer, zwaar gewond, in de Maas viel, hebben zijn 'vrienden' hem zien afdrijven en kopje onder zien gaan. Het sneeuwde die avond, de Maas stroomde snel en de watertemperatuur bedroeg 0,4 graden.

Wim Pijpers.

Schuttersgebruiken VI

Schutter in overtreding? Het water in met hem!!!

Een straf die men in oude schutterij-reglementen herhaaldelijk tegenkomt bij overtredingen tegen dat reglement is het in het water gooien of in het water zetten van de schuldige gildebrouder.

Hieronder volgen enkele letterlijke citaten en de modern Nederlands 'vertaling', die een aardig beeld geven van deze merkwaardige jurisdictie.

Zo luidt artikel 11 van de Schutterij der Jonggezellen te Geleen (1710):

'dat ruziemakende schutters veroordeeld werden "sonder eenigh tegensprecken" voor straf te gaan staan "in eene tyne waeters" (een bak/vat met water). Het water moest reiken tot aan de knieën. Tijdsduur van de straf: afhankelijk van de gestrafte zelf. Hun onvrijwillige positie zou duren "soo lange tot sy eenen pot biers sullen hebben uytgedroncken". En de geroutineerde snelheid hiervan kennende bij onze schutters....'

In alle verenigingen trad men zeer streng op tegen "vloecken ende (ge)-crackeel" (ruziemaken). Artikel 10 van de Schutterie der Stadt en Vrijheit Valckenborch (1698) luidt: "Na verhoor door de Officieren zal de schul-

dige veroordeeld worden ... in de Geul geworpen te worden". Vrijkoop van deze straf was mogelijk: net zoveel bier aan de vereniging schenken als men "naer de ernst" van de overtreding nodig achtte. Bovendien zouden de schuldigen zich de rest van de dag "moeten absenteren om verdere onheylen" te voorkomen. Psychologisch inzicht in optima forma!

Ook de schutterij van Klimmen (reglement van 3-5-1687) kent de "waterstraf". Maakte iemand ruzie bij het feest van de nieuwe koning in een "waertshuys" (herberg/café), dan moest hij de vereniging een ton bier aanbieden en ... werd hij in het water geworpen. Weer water dus. Er volgt dan echter een bepaling die ik nergens anders ben tegengekomen: als hij in het water staat "sal hij aldaer met de honden ende katten eten", een en ander ter beoordeling van de officieren en "vier gedeputeerde mannen".

Is hier een verwijzing naar het niet mee mogen eten aan de officiële tafel en alleen maar restjes van de maaltijd toegestopt krijgen?

In het water geworpen worden, in een teil water staan tot aan de knieën: een straf die men blijkens de toon van de reglementen zeer ernstig nam. Maar de schuldigen kwamen er toch nog heel wat beter van af dan hun "collega's" in Jabeek, St. Gertrudisgilde, Reglement 1515 en 1720, hernieuwd 1780: "Wie ruzie maakt en zijn schutbroeders uitscheldt, zal eerst een kintje bier als boete moeten betalen. Is hij dan nog niet "in gerusthey" dan zal hij "aen handen en voeten gebonden en in een duyster plaets geworpen worden, alwaer hy sonne noch maene sal sien en dat sonder eeten noch drincken totdat hem den quaeden sin sal verandert sijn". Wie de schuldige toch eten of drinken zou brengen, liep het risico dezelfde straf te ondergaan.

Later heeft men deze toch wel erg draconische strafmaatregel doorgestreept en vervangen door "met dubbelen gestraft worden" (het dubbele van de gebruikelijke boete betalen).

In Grathem werd de gestrafte "op de bierboom" naar de beek gedragen (reglement van 1653). Een wijze van 'vervoer' die men vaker tegenkomt.

Een andere band met het water, ditmaal niet om te straffen, vindt men in het reglement van de "Deux schutteries du chef banc Meerssen", 1699. Het is in het Frans gesteld. Vertaling van artikel 62 luidt: "Nadat de namen der afwezigen genoteerd zijn, zullen de beide schutterijen (de oude en de jonge schutterij, J.W.) door de hoofdstraten en over de eerste brug afgemarcheerd worden, om bezit te gaan nemen van de Geul. Daartoe zal de Luitenant-Kolonel, na bevel te hebben gegeven er in te visen, naar ouder gewoonte in genoemde rivier een brandende bos stro (of: een brandend bootje van stro gemaakt, de tekst is hier niet duidelijk (boiteau) laten werpen. Daarna marcheren de schutterijen af naar hun gebruikelijke verenigingslokalen".

We hebben hier waarschijnlijk te maken met een cultureel-anthropologisch zeer interessant gebeuren, dat qua verdere uitleg echter buiten het kader van dit artikel valt.

Schutterijreglementen - zeker die van oudere datum- bevatten voor de lezer van vandaag vele, zeer vele merkwaardige bepalingen, die bovendien een aardige kijk geven op het leven in vroeger dagen. In volgende nummers van het Limburgs Schutterstijdschrift wil ik daar graag verder iets over vermelden.

Drs. Jean Walraven.

Schutterij ondergronds

Op zondag 20 mei 1990 heeft schutterij St. Joseph uit Waubach een excursie gemaakt in een steenkolenmijn te Zolder in Belgisch Limburg.

De belangstelling onder de leden en echtgenotes voor dit bijzondere 'schuttersevenement' op 800 meter diepte was bijzonder groot. Ook voor dergelijke evenementen staat een schuttenbroederschap als St. Joseph-Waubach voor iedereen open, want in onze schutterij schrijft men saamhorigheid en gezelligheid hoog in het vaandel!

De excursie vond plaats onder begeleiding van een bekende relatie der schutterij, die in het dagelijkse leven opzichter op bovengenoemde mijnzetel is en meer als 20 jaren ervaring heeft in de mijnwerkersstiel. De excursie bestond uit twee gedeelten; een bovengrondse en een ondergrondse. Uiteraard was de ondergrondse de meest uitgebreide en de meest interessante; men vertoefde meer als 3 uren ondergronds. Er was daar voor onze schutterij een interessante route uitgestippeld op de 800 meter-verdieping.

Alvorens wij op het eigenlijke werkpunt waren gearriveerd moesten we eerst een tocht van circa 5 km met de personentrein ondergronds afleggen om in de eigenlijke kolenpijler te komen. De kolenpijler had een lengte van ruim 200 meter.

Na afloop van deze boeiende rondleiding toog men, enigszins vermoeid en zwart onder de kolenstof, richting schacht waar na beëindiging der excursie in het badlokaal een verfrissende douche volgde met als toelage nog een consumptie om het stof uit de keel weg te spoelen.

Juist deze ondergrondse excursie was voor diverse jeugdige leden en echtgenotes een bijzondere ervaring, aangezien men van de 'Koel' als zodanig alleen een voorstelling had uit de gesprekken en anecdotes van onze eigen voormalige mijnwerkers uit onze provincie. Voor sommige leden was het echter een hernieuwde kennismaking met hun eigen mijnwerkersverleden, iets wat al 20 jaar verleden tijd is.

Met de oude mijnwerkersgroet 'Glück Auf' gingen we schoongewassen en zéér voldaan, compleet met 'koelpungel', richting Waubach waar een koffietafel wachtte op de hongerige en dorstige mijnwerkers van schutterij St. Joseph. De 'Daag-schicht iggen koel' was ten einde, om in termen uit onze eigen mijnstreek te spreken.

In een gezellige sfeer werden de ervaringen van de 'schicht' uitgewisseld en probeerde men het opgelopen vochtverlies te compenseren.

Samenvattend kan gesteld worden dat dit evenement van schutterij St. Joseph-Waubach als zeer geslaagd beschouwd kan worden.

Ook dergelijke initiatieven mag men in een schutterij best waarderen met een eerste prijs, uiteindelijk is men in een vereniging om de gezelligheid en saamhorigheid en een dergelijk uitstapje is voor de groepsbinding uitermate belangrijk.

Martin Evertz, Waubach.

De 'koempels', v.l.n.r.: Martin Evertz, Frank Pelzer, Anita Evertz, Maria Evertz, May Evertz, Mientje Huntjens, Wim Pelzer, Math Dings, Roel Pelzer, Margriet Pelzer, Wiel de Jong, Lylion Dings, Eric Hanssen, Leon Hennis, Manny Handels, Paul Smeets, Zef Hennis, Ad Silvertand, Pierre Michiels en John Schaakxs. Zittend: Hans Oldenburger, Sjuul Verreck, Hub Huntjens, Jos Hanssen, Sjaak Roubroeks en Wim Michiels. Niet op de foto: Hub Silvertand en Martin Eppelz.



Voor die schutters die willen gaan solliciteren naar een functie in de mijn kan onderstaande sollicitatiebrief misschien te pas komen.

Succes wordt niet gegarandeerd ... de redactie.

Schilvent den 18e september 1929

Aan den Edele Hoofdirectie,

Ik neem de pen op om U te schrijven over mijn zoon Allewies, geboren den 21ste juli die nu 15 jaar is geworden. Ik haal nu al meer dan negen jaar de slam bij U op de koel, waarvoor ik altijd veel propeganda in de boerenbond heb gemaakt.

Reden waarvoor ik nu kom vragen om een tegenplezier en een baantje voor Allewies op kantoor om met de fiets te varen.

Allewies heeft het ene been korter dan het andere en het linkse iets langer, maar dat doet hem niks. Ook ik ben niet ongenegen af en toe een pondje boerenvlees aan edele hoofddirectie in de vingers te stoppen. Als U ook nog zwarte pens of balkenbrei nodig hebt, of een zak terf voor de kippen komt het mij ook niet op aan.

Kristien wat mijn vrouw is waarmee ik getrouwd ben is ook niet beroerd om een handje te helpen, met middag koken of zo, dat kan ze krek, vraag dat maar eens aan mijn naaste naber Kallen, waar ze ook geholpen heeft toen die moest bevallen waar die nu nog altijd op stuit.

Laat U zich maar eens Swelmenkes met uitjes van haar maken, prima, dat wil ik minzaam aanbevelen edele hoofddirectie als U maar optijd schrijf kan ze zich helemaal wassen met groene zeep in de keuken als de kinderen naar bed zyn en de twee bonte scholken stijven, die staan haar prima en ze bruikt dan voor niemand uit de weg te gaan wat U zelf kunt zien als Christien bij U komt.

Neem het maar niet genauw met Allewies hij is werken gewend. Bent U eens allebei weg met de edele madam en de maag zou krank zijn, dan laat hem maar eens op de villa en de edele jonkfer passen. Edele hoof direksie U hoeft niet bang te zijn dat het wat word tussen die twee want de jongen weet nog niks wat U kunt zien dat hij zich door Christien laat wassen. Ik zal het hem nog eens zeggen dat hij zich een meisje uit dezelfde stand trouwt, dat is voor allebei het beste vind U ook niet edele hoofdireksie. Dan kan hij ook nog de edele scoenen wieksen van U en de madam en de jonkfer het hout houwe.

Ook bruikt U niet bang te zijn voor de goede opvoeding van Allewies, alleen wanneer hij kappes krijgt bij het middageten dat stootte m op maar dat is geen rupsen dat komt van het soerbrennen op de maag.

Als het zo is dat hij moet komen oppassen zal Christien hem een paar reine sokken meegeven, onder ons gezegd en gezwegen, hij transperteerd een beetje met de solen van de voeten met permissie. Zet hem maar aan het werk, dat is goed voor jonge mensen waar nog geen peerd is van gekrepeerd en wat gezond is. Nou edele hoof direksie ik wil heel erg hopen dat dat in orde komt met hem dan kom ik ook altijd de slam bij U op de koel halen en zal ook dringend nog een extra propegaanda maken in de boerenbond, want de slam is goed en ik kan de kluite en het gruis opsparen voor wend het zondag is. Dan leg ik de pen maar neer en geef U edele hoof direksie in het vooruit alvast grote dank en een stevige hand. De groeten van Sjang Meertens eerste vendeldrager van de schutterij, vast op de stang, klektant met de klin-

gelbuil, ook duizende groeten van mijn vrouw Christien waarmee ik getrouwd ben.

Uw bruikt niet te schrijven, ik kom volgende week slam halen dan staat U maar aan de poort als ik kom daar ik niet weet waar U zit in dat grote kantoor.

Onder de schietboom

Drie koningen bij één schutterij

Bij de Agtbaere Schutterij van Valkenburg doet zich het merkwaardige feit voor dat de nieuwe schutterskoningin (Mieke van Leeuwen) tegelijk ook de nieuwe burgerkoningin is. Nieuwe koning van de Jonge Nobele werd haar man Ger van Leeuwen. Nieuwe koning van de Oude Nobele werd Pierre Leenders.

Het dubbele koningschap bij het echtpaar Van Leeuwen volgt op het zilveren huwelijksfeest, dat onlangs werd gevierd.

Nieuwe uniformen

St. Sebastianus-Schimmert betaalde maar liefst Hfl 60.000 voor 50 nieuwe uniformen. Geen nieuwe uitmonstering, enkel een vervanging van de oude versleten uniformen.

St. Christoffel-Roermond presenteert zich in een volledig nieuwe uitmonstering. Een combinatie van fantasie en militair zijn terug te vinden in het uniform.

St. Hubertus-Beringe stak haar 47 leden ook in nieuwe uniformen. Het uniformencomité hield daartoe een inzameling voor de uniformen die Hfl 900 per stuk kostten.

Dodenherdenking

Op 4 mei werden op landgoed De Hamert in Wellerlooi zeven doodgeschoten verzetslieden uit Zuid-Limburg herdacht. Naast burgemeester Klaverdijk legde het koningspaar van het St. Antoniusgilde-Well een krans bij het monument.

Het is de bedoeling dat voortaan elk jaar een herdenking plaatsvindt bij het monument.

In vol ornaat

Op de laatste dag dat hij koning was van het Wellse St. Antoniusgilde, ging Sraar van Vegchel en vrouw Annie op 5 mei, ter gelegenheid van zijn zilveren huwelijksfeest, in vol ornaat naar de kerk.

Het Antoniusgilde begeleidde, eveneens in vol ornaat, het bruidspaar van hun woning naar de kerk. Na afloop van de H. Mis volgde een serenade door het klaroenkorp en een vendelgroet door de vendelgroep van het gilde.

Schutterskoning geen lid

Jan Savelberg is de nieuwe koning van St. Sebastianus-Mechelen. Jan was geen lid van de schutterij. Door het systeem wat St. Sebastianus toepast bij het koningsvogelschieten kan in principe iedereen, lid of geen lid, koning worden. Inmiddels is Jan toetgetreden als lid van schutterij St. Sebastianus.

Schuttershistorie

Voor het eerst in de geschiedenis van het 350-jarig bestaan van schutterij H.H. Marcellinus en Petrus-Geleen kent de schutterij iemand die het gelukt is om twee achtereenvolgende malen koning te worden. Mark Peil haalde met het 174e schot de vogel voor de tweede keer naar beneden.

Gildedag Land van Cuijk

'Vendeliërs, zwaai het vaandel voor God, Koningin en Vaderland'. Aan dat op gildedagen overbekende commando gaven op 20 mei een paar honderd vendeliërs uit de Kring Land van Cuijk en Noord-Limburg op uitbundige wijze gehoor. Een opmars van 1500 gildebreeders en -zusters, uit 27 gildes, vormde voor het publiek het hoogtepunt van de Kringgildedag, georganiseerd door het St. Matthiasgilde uit Oploo.

Bondsfeest krijgt verlenging

Voor het eerst in de 75-jarige geschiedenis van de Bond Juliana is een tweede dag nodig geweest om de winnaar van de schietwedstrijden te verkrijgen. Op 27 mei moest het schieten gestaakt worden i.v.m. de invallende duisternis. Schutterij St. Jan-Grubbenvorst werd uiteindelijk winnaar op 2 juni. Op 2 juni werd eveneens voor het eerst geschoten op bolletjes met een doorsnede van anderhalve centimeter.

LS: Dit jaar hebben er al diverse schuttersfeesten plaatsgevonden waar geen winnaar naar voren kwam. Het lot laten beslissen d.m.v. een tombola, een winnaar aanwijzen of het delen van de eerste plaats leidt tot ergernis en teleurstelling bij vele schutters en schutterijen. Men komt immers voor een gezonde competitie en niet voor een tombola. Tijdens het Zuid-Limburgs Federatiefeest in Slek-Echt kregen maar liefst vier schutterijen de eerste plaats toegewezen.

Doelgericht

Minister Ien Dales van binnenlandse zaken toonde zich na het openingsschot van het O.L.S. verheugd. Zij schoot raak, dit in tegenstelling tot de nieuwe gouverneur van Limburg, Emiel Mastenbroek. Ien Dales verklaarde: 'Als ik schiet, dan schiet ik raak'.

Wanneer Ien Dales haar rol in het schutterswezen zou mogen invullen, zou ze als marketenster willen uittraden.

Gilde op patrouille

Op 1 juli waren Baron Wilbert de Weichs de Wenne (Voorzitter Kring Land van Cuyck) en barones Judith van Hövell tot Westerflieër 25 jaar getrouwd. Om dit te vieren waren alle inwoners van Geijsteren uitgenodigd voor een boottocht.

Tijdens de afwezigheid van de Geijstenaren liepen de gildebreeders van de St. Antonius- en de St. Jorisdag uit Maashees in vol ornaat patrouille door het dorp. P. Kunen van het Koninklijk St. Willibrordusgilde uit Geijsteren sprak over een 'burgerwacht, die zijn nabuurplicht vervult'.

Kogelvanger

In het vorige nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift hebt U kunnen lezen over de aanvallen die allerlei personen/groeperingen doen op het Limburgse schutterswezen.

Ditmaal beweert een boer uit Heel dat schutterij St. Sebastianus jaarlijks maar liefst 680 kilo lood de lucht in schiet. Boer Linssen verzocht daarom aan de schutterij om een kogelvanger te plaatsen of om milieuvriendelijker materiaal te gebruiken.

LS: Geen enkele schutterij kan het zich permitteren om jaarlijks 680 kilo lood weg te schieten. De loodprijs is daarvoor veel te hoog. Het inzamelen van de verschoten

kogels, al dan niet met gebruikmaking van een metaaldetector, is een bittere noodzaak en wordt daarom veelvuldig toegepast. De inzamelingen leveren een opbrengst op van nagenoeg 100% van de verschoten kogels.

OLS vereeuwigd

Kunstschilder Hans Bouman uit Neer vervaardigde een groot schilderij waarop hij zijn indruk van het OLS vastlegde. Bouman is een schilder die met veel liefde de Limburgse folklore op het doek zet.

Met grote zorg schilderde hij de schuttersuniformen, legde hen trekken op het gezicht die het midden houden tussen spanning over de schietresultaten en de behoefte aan een koel glas bier en zette daar vervolgens de koningin in al haar pracht midden tussenin. Op de achtergrond schilderde hij de contouren van een Limburgs dorpje.

Het schilderij is te bezichtigen bij kunsthandel van Wersch Emmalaan 10 in Heerlen.

Stadsschutterij Maastricht gastheer

Van de 8100 koorzangertjes die onlangs op bezoek waren in Maastricht moesten er 1400 opgevangen worden in het MECC-congrescentrum. De leden van de dd Stadsschutterij zetten daartoe 1400 legerveldbedden in elkaar, maakten ze op en verzorgden het complete ontbijt. Om de jeugd goed te bewaken tijdens de nachtelijke uren stelden ze bovendien een heuse Nachtwacht in.

Schuttersbaby

Melden wij in het L.S. nr 5 op pagina 27 het schuttershuwelijk tussen Hans van Dalen en Marlou Pastwa van schutterij St. Rosa-Sittard, thans kunnen wij U de geboorte melden van hun dochter Michelle. Michelle werd op 12 augustus ingeschreven als lid van schutterij St. Rosa.

Ongeluk

Kastelein W. Krämer van café De Sport uit Posterholt is op 14 augustus per ongeluk door een kogel uit een zware buks in de rug geraakt. Daarbij werd zijn borst doorboord. Het ongeluk gebeurde nadat vier leden van schutterij St. Martinus-Holtum met een buks proefschoten hadden gelost. Aan het einde heeft men vergeten het wapen te ontladen. Bij het opruimen van de buks stootte iemand tegen de haan, waarop de buks afging en de kastelein raakte.

Wij gedenken

Frans Joseph van Wersch, erebestuurslid van St. Sebastianus-Klimmen. Overleden op 12 juli op 69-jarige leeftijd.

Thei Stals, buksmeester van St. Catharina-Stramproy. Overleden op 14 juli in Swartbroek tijdens een schietwedstrijd. Thei werd 51 jaar.

Jan Leunissen, bieleman van St. Sebastianus-Klimmen. Overleden op 4 augustus t.g.v. een bergsportongeval in Oostenrijk op 57-jarige leeftijd. De uitvaartdienst, met schutterseer, vond plaats op 9 augustus.

Sjeng Schreurs, oud-secretaris van St. Sebastianus-Laar Weert. Overleden op 30 augustus op 75-jarige leeftijd.

Jac Huls, erevoorzitter van St. Joseph-St. Geertruid. Overleden op 5 september op 74-jarige leeftijd. (zie ook L.S. nr. 6 pag. 21 + achterkant omslag LS 7).



S. WILLIBRORDJAAR 1989 7/11 1990

Rome wij komen

Paus Johannes Paulus II zal op donderdag 8 november in de St. Pietersbaseliek te Rome een Willibrordusmis in de Nederlandse taal celebreren. In feite wordt dan het Willibrordusjaar voor de Brabantse en Limburgse schutters afgesloten. Helaas ziet het 'Comité Willibrordusmanifestatie 1990' hiermee haar gestelde doel voor slechts de helft gerealiseerd. Twee jaar stak het comité veel vrije tijd in wat de kroon moest worden voor alle inspanningen. Jammer voor diegene die alsnog besluit om mee te gaan, voor hem of haar is het te laat; alle boekingen zijn verricht. Alleen complete gezelschappen, die hun eigen reis en onderkomen verzorgen, kunnen nog deelnemen aan de slotmanifestatie. Voor informatie kunt U terecht bij het secretariaat in Hapert (04977-83700).

Voor diegenen die deelnemen, belooft het een interessante gebeurtenis te worden.

Enkele jaren geleden werd door schuttersgilden in Noord-Brabant het plan geopperd om een 'Willibrordusbedevaart' te organiseren naar het voorbeeld van de reeds jaren bestaande Lourdesbedevaart voor de schuttersgilden.

De bestaande contacten die de Brabantse gildes reeds hadden met o.a. Kardinaal Simonis werden hiertoe uitgebreid en zo ontstond het gegeven dat de 'Willibrordusmis' een specifiek gildekarakter zou krijgen. Vergaderingen met vertegenwoordigers van diverse Nederlandse en Belgische schuttersgroeperingen volgden. Aangekomen in Rome zullen de 1400 schutters worden versterkt met ongeveer 250 vrouwen van diverse Rooms-Katholieke groeperingen. De vele vooraansstaanden uit Kerk en wereld in Nederland en België maken het getal '2000' ruimschoots vol.

Woordvoerder Jos van Broekhoven van het comité is een beetje verdrietig dat er slechts een tiental aanmeldingen kwamen uit alle aangeschreven priester- en kloosterorganisaties in Nederland. Maar dit laat hem niet ontmoedigen, want deze Romereis heeft zoveel in beweging gezet dat die niet meer stuk kan!

Zo heeft het comité ook plannen voor de zeer nabije toekomst. Het wil aan een veel intenser contact werken tussen de gilden en de bestaande ziekenbedevaarten. Van Broekhoven: 'Wij willen trachten gildeleden warm te maken voor vrijwilligerswerk ten dienste van zieken die naar de verscheidene Maria-bedevaartsplaatsen gaan. Gezien de eeuwenoude goed-christelijke identiteit van onze gilden en schutterijen zal dat heel gemakkelijk gaan'.

Voorzien van vlaggen, vaandels, pieken, sabels en gestoken in uniform zullen ruim 250 Limburgse schutters deelnemen aan dit grootse gebeuren. Voor het grondgebied van het Vaticaan geldt een verbod op geweren.

Op 2 juli j.l. nam de hoofdredacteur van het Limburgs Schutterstijdschrift, namens de O.L.S.-Federatie, deel aan een vergadering van eerder genoemd comité in Oirschot en noteerde de volgende, voor de Limburgse deelnemers, belangrijke gegevens.

- De na 21 juni ontvangen aanmeldingen worden op een wachtlijst geplaatst. Op volgorde van binnenkomst zullen ze op vrijkomende plaatsen ingedeeld worden.
- Limburgse schutterijen, die op eigen gelegenheid gaan, dienen dit tijdig bekend te stellen bij het secretariaat. In Rome voegen zij zich bij de overige deelnemers. Zij dragen eveneens mee in de onkosten.
- Alle deelnemers zullen een informatiepakket thuis gestuurd krijgen. Bovendien zal in september ergens in Limburg een informatiebijeenkomst gehouden worden voor alle deelnemers.
- In alle gereserveerde hotels is een kluis beschikbaar voor de opslag van het koningszilver.
- Gelijkheid voor elke groep (Niet op basis van deelnemersaantal). Ook de leden van het Comité zullen als gewone deelnemers het geheel meemaken.
- Alle deelnemers ontvangen een medaille met een witgeel lint. De medaille is bedoeld als 'toegangsbewijs' voor de diverse bijeenkomsten. Verder zal de deelnemer deze medaille in de toekomst op zijn uniform mogen dragen als een onderscheiding. Dit laatste houdt in dat verstrekking van een eventueel verloren gegane medaille niet zo maar kan plaatsvinden.
- Voor alle deelnemers zal er een centraal telefoonnummer in Rome beschikbaar worden gesteld dat door een Nederlandssprekende persoon bemand wordt.

Wim Pijpers.

AGENDA

23 sept Winkelzondag in Stramproy. T.g.v. hiervan is het Limburgs SchutterijenMuseum van 12 tot 18.00 uur geopend.

6 okt Najaarsvergadering O.L.S.-Federatie in de Schouwburg te Sittard

14 okt, 18 nov en 16 dec: Winterschieten bij Kon. schutterij St. Lambertus-Molenbeersel.

20 okt Bielemannentreffen in Voerendaal in verenigingslokaal te Cortenbach. Aanvang 20.00 uur. Voor nadere informatie kunt U terecht bij: J. Boumans Horionstr. 7 6367 CX Voerendaal. Tel. 045-751297.

JANFRÉ

Voornaamste punten waar u op let bij aanschaf van nieuwe uniformen:

- *Goede kwaliteit
- *Korrekte pasvorm
- *Vlotte levering
- *Betaalbare prijs
- *Behoud van pasvorm
- *Snelle nalevering
- *Uitgebreide service

Dit maken wij voor U.
Vraag vrijblijvend offerte.
Maak een afspraak.

**uniformen-
petten-
uitmonsteringen**

BRUSSELSESTRAAT 124
6211 PH MAASTRICHT
TELEFOON 043-217712



LIMBURGSCHE POST

drukt alles puntgaaf

Heerstraat Noord 69
6099 AW Beegden
Postbus 5033 - 6097 ZG Beegden
Telefoon 04747-1651
Telefax 04747-2891

kiek

fotostudio

Specialisten
in het maken
van
groepsfoto's

linge 29 5032 EV tilburg
telefoon 013-68 10 53

Coyco Prints

Textiel-zeefdruk-atelier

voor bedrukking op:

T-SHIRTS	BADDOEKEN
SWEATERS	LINNEN TASSEN
SPORTSHIRTS	TRAININGSPAKKEN
JOGGING PAKKEN	BEDRIJFSKLEDING
POLO'S	tot 6-kleurendruk te leveren

EIGEN ONTWERPSTUDIO
INFO:

045-444704/04492-2284
Bocholzerweg 25 - 6369 TH Simpelveld

★ FLOCK ★ INKT ★ FOAM ★

GILDE- en SCHUTTERSZILVER



Goud- en Zilversmederij
JUWELIERS-HORLOGES



Jan Andriessen

DORPSSTRAAT 54
5708 GJ HELMOND (STIPHOUT)
TELEFOON 04920-50792

'In Rome noemen ze ons Zouaven'

Joep Eijkens in gesprek met Jos van Broekhoven

Naast de voordeur van de Goirlese rijtjeswoning hangt het wapen, dat Jos van Broekhoven van zijn vader geërfd heeft. Dienstbaar Blijvend luidt het devies. 'Dat drukt een stuk levensovertuiging uit', zegt hij. Namelijk het katholiek zijn wáár maken: vertrouwen, geloof en goed zijn voor de mensen. Via het gilde wil ik de katholieke identiteit versterken. Dáárom promoot ik het gilde ook zo'.

Jos van Broekhoven (58) werkt als archiefbeheerder bij Van Doorne's Transmissie in Tilburg. In zijn vrije tijd ligt zijn hart bij de genealogie en -vooral- bij het St. Mauritiusgilde van Goirle.

Voor de gelegenheid heeft hij zich in zijn vaandrigspak gestoken. Dat pak heeft al heel wat deuren voor hem geopend, verzekert hij. 'Wist je dat er vorig jaar 26 ambassadeurs waren op het gildefeest hier in Goirle?'

Nee, het gilde betekent voor hem heel wat meer dan een aardige tijdspassing. 'Natuurlijk heb je ook puur schutters, maar voor de meesten gaat het om het schutten, het beschermen. Zo ondersteunen wij bijvoorbeeld palestijnse christenen in het H. Land'. En via het gilde heeft hij een heel netwerk van contacten opgebouwd waarmee hij andere mensen kan helpen.

Momenteel is hij druk bezig met de voorbereidingen van de nationale manifestatie waarmee in november het Willibrordjaar wordt afgesloten. Naar hij verwacht zullen er vierduizend gildebroeders en vertegenwoordigers van parochies en christelijke organisaties voor naar Rome gaan. Centraal staat het streven naar de eenheid in de katholieke kerk, met name in Nederland.

'Wij willen gelovigen en episcopaat dichter bij elkaar brengen en richten ons op die groep gelovigen die tussen wal en schip dreigt te vallen. De groep tussen enerzijds de 8 Mei-beweging, anderzijds de katholieken rond Mgr. Lefèbre'.

Trouw

Die visie dateert niet van vandaag of gisteren. 'Kort na de benoeming van Mgr. Ter Schure als bisschop van Den Bosch in 1987 zijn we met vier Brabantse gildes naar hem toe gegaan om trouw te betuigen aan het kerkelijk gezag. Aanleiding was de hetze die toen tegen die benoeming gevoerd werd door de dekens. Wij vonden dat we dit moesten doen, want een gilde heeft een schutstaak, ook naar de kerk toe'.

Bij de verslaggever doemen even beelden op van 19e eeuwse Zouaven die tevergeefs de Pauselijke staat verdedigden. Van Broekhoven lachend: 'Zo worden wij in Rome ook genoemd door sommige vooraanstaande mensen rond de Paus'. Naar aanleiding van de steunbetuiging nam Mgr. ter Schure het initiatief tot een 'Gilde-Lourdesreis' die in mei vorig jaar plaatsvond.

De organisatie berustte weer bij dezelfde gilden. 'Ook in Rome is bekend geworden dat het een groot succes werd. Los van de reeds bestaande contacten heeft dit er toe geleid dat Mgr. Muskens in Rome aan ons en de gilden van Hapert en Elshout heeft gevraagd om de slotmanifestatie van het Willibrordusjaar op te zetten. Mgr. Muskens komt oorspronkelijk uit Elshout, was de boezemvriend en buurjongen van de hoofdman'.



Jos van Broekhoven

Oliecrisis

Wat St. Mauritius betreft dateren de contacten op hoog kerkelijk niveau al van 1974 toen er een gildefeest georganiseerd werd ten bate van een zwembad voor Goirlese gehandicapten. Ook de pauselijke nuntius, Mgr. Angelo Felici, was van de partij. Van Broekhoven: 'Het was oliecrisis en dat feest vond plaats op een autoloze zondag. Hoe moesten we de gilden hier krijgen? Door te zorgen voor prijzen die anders nooit te winnen zijn. Ik schreef de nuntius en we kregen een wapen van de paus als prijs! Gelukkig is die in de buurt gebleven, bij het St. Jorisgilde van Oirschot'.

Mgr. Felici bleek bereid om zelf te komen en was daarmee de eerste van een rij nuntii die regelmatig de Brabantse gildefeesten bezoeken. Voor St. Mauritius bleef het daar niet bij. Van Broekhoven: 'Wij zijn één van de weinige Nederlandse gilden die het pauselijke wapen mogen voeren. Daarnaast hebben wij de wapens van het Oranjehuis en van Goirle. En om de beurt gaat een Brabants gilde ieder jaar naar Den Haag als de pauskroning gevierd wordt samen met het corps diplomatique'. Zo leerde hij ook Mgr. Cassidy kennen, 'Als prefect van het Secretariaat voor de Eenheid van de Christenen heeft hij een zeer belangrijke post in het Vaticaan. Hij is een persoonlijke vriend van me. Ik ben hem een paar weken geleden nog tegengekomen toen we onze besprekingen hadden in Rome'.

Inmiddels houdt hij al de blik gericht op 1991. 'Dan wordt herdacht dat Paus Leo XIII honderd jaar geleden zijn sociale encycliek Rerum Novarum deed verschijnen. Het gaat er om dat mensen weer bewust gemaakt worden van hun katholieke identiteit. Ik vind het zo vreemd: buitenlanders die hier wonen, mogen wel hun identiteit bewaren. Waarom wij dan niet?'

'Gouden' vondst in Melick

- door Piet Gootzen -



Verguld zilveren borstschild van Keizer Gerardus Glümacher.

Foto P Jeurissen

Bij verbouwwerkzaamheden aan een pand, gelegen nabij de Dorpsstraat te Melick is een blikken bus met een vergulde zilveren keizerplaat en een tiental schuttersmedailles uit de vorige eeuw gevonden. De huidige bewoners van het pand, J. Mertens en S. Berben, hebben de vondst aan schutterij St. Andreas-Melick teruggegeven.

Tot in de jaren 60 woonde hier de familie Lintjes, waarvan een familielid vele jaren secretaris van de schutterij is geweest.

De opmerkelijkste vondst was wel het keizerschild voor de schutterij.

Het is een verguld zilveren borstschild van keizer GERARDUS GLÜMACHER van beroep 'Opziender van Schöndeln' en in 1822 - 1824 - 1825 - 1827 - 1828 en 1829 koning van de schutterij te Melick en in 1829 tevens keizer. Er staan geen merktekens op het keizerschild; breed 144 mm, hoog 90 mm.

Het borstschild herinnert aan het vroegere harna van de ridders. De Officier van Piket in het Nederlandse leger draagt ook een dergelijk schild als teken van een bepaalde zeggenschap.

Voor de schutterij St. Andreas-Melick is deze vondst een geweldige aanwinst, omdat dit het eerste oude borstschild is en dat er een nieuwe keizer bekend is geworden. Gerardus Glümacher is hiermede tot nu toe de oudst bekende keizer. Na hem was Mathuas Cassi in 1858 de tweede en Nol Lechner in 1927 de derde keizer.

In de blikken bus zaten verder nog 10 medailles. Zeven hiervan zijn van zilver en drie van brons. Ik zal ze beschrijven:

1. Bronzen medaille met opschrift: 'Intern. Schuttersfeest op 10 aug 1902 te Sittard bij Prins Hendrik'. Doorsnede 40 mm.





2. De fraaiste medaille is ongetwijfeld van 'EILAND 1907'. Puur zilveren gepragde medaille met als afsluiting een fraai gestileerde kroon. Op de keerzijde staat '2e prijs'. Doorsnede 41 mm. Vermoedelijk was dit de tweede prijs bij een bondsconcours.

3. Zilveren medaille met opschrift: '1e prijs Oud-Limburgsch Schuttersfeest St. Odilienberg, 16 juni 1907'. Doorsnede 45 mm.

4. Zilveren medaille met opschrift: 'Schutterij St. Martinus Azenraay, 25-8-1907, 3e prijs'. Doorsnede 34 mm.

5. Zilveren medaille met opschrift: 'Kon. Zangvereniging 'Roermonds Mannenkoor', 3e prijs schieten'. Doorsnede 40 mm. Op keerzijde: 'Roermond 20-6-'09'.

6. Zilveren medaille met opschrift: 'Feest opening Raadhuis Melick-Herkenbosch, 7-9-'19, 2e prijs'. Doorsnede 40 mm.

7. Zilveren medaille met opschrift: '2e prijs Exercitie Oud Limburgsch Schuttersfeest Herkenbosch, 30-6-1912'. Doorsnede 50 mm.

8. Zilveren medaille met opschrift: '1e prijs Exercitie Bondsfeest D.E.G. Posterholt, 3-8-'13'. Doorsnede 45 mm.

9. Bronzen medaille met opschrift: 'Posterholt Exerceeren 2e prijs, 28-6-1914'. Doorsnede 45 mm.

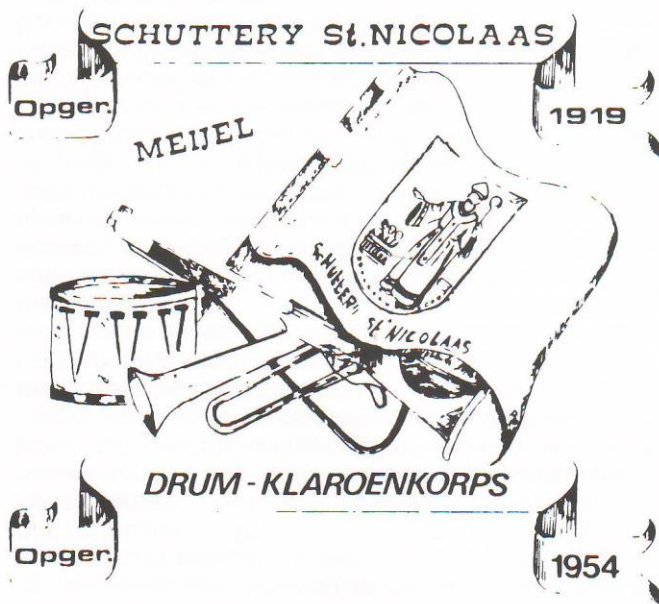
10. Bronzen medaille met opschrift: 'Aangeboden door den Commissaris der Koningin in Limburg, Ter Her. aan het 300 j. bestaan der Schutterij St. Andreas Melick, 1934'. Doorsnede 50 mm. (Het jaartal is foutief, dit moet 1932 zijn).

• Krantekoppen •

25 apr Nieuwe accommodatie St. Sebastianus-Laar · 28 apr Bussenschut kan keizer worden · 1 mei Koningin staat haar mannetje · 3 mei Informatiedag O.L.S.-1990 · 4 mei Vlaggenactie St. Antonius-Slek Echt met vlag en wimpel geslaagd · 4 mei Snuffelmarkt schutterij in Vaals · 10 mei Zaalvoetballers en schutters van Puth vierden samen feest · 10 mei 250ste Bondsschuttersfeest E.M.M. · 11 mei Schuttersfeest op de Markt van Maas-

tricht · 12 mei Schutters St. Sebastianus-Ell al acht jaar zonder terrein · 12 mei St. Maternus-Wylre opent 493e seizoen · 19 mei Schutters Oostblok zoeken toenadering · 19 mei Schutterijen Weert willen meer subsidie · 22 mei St. Agatha schiet het best · 25 mei Schutters feesten groots in Lommel · 26 mei Prins Carnaval schutterskoning St. Brigida-Noorbeek · 26 mei Voorzitter ook koning (St. Jozef-Vijlen) · 26 mei Schietfestijn St. Sebastianus-Margraten afgebroken · 28 mei Schutters marcheren door Nieuwstadt · 28 mei Bedevaart voor mooi O.L.S.-weer · 29 mei Tienduizenden bezoekers verwacht op Z.L.F. · 30 mei Beste commandant E.M.M. komt uit Meijel · 31 mei Gilden en schutters verbroederen in Lommel · 1 juni Vrouwelijke koning niet overal taboe in Noord-Brabantse Federatie · 1 juni Protest schietbaan Wilhelmina-Hingen Echt gaat om schutterscafé · 1 juni Schuttersgeweld in Valkenburg · 2 juni Bielemannen sloegen nieuwe school in Kerkrade-Heilust open · 5 juni Vendelgroet voor scheidende burgemeester in Vierlingsbeek · 6 juni Afbreken schieten nog net voorkomen in St. Geertruid · 6 juni Raad van State wil nader onderzoek naar schietterrein Wilhelmina-Hingen Echt · 7 juni Valkenburg wacht hernieuwde invasie schuttersvrienden · 7 juni O.L.S. rekent op evenveel bezoekers als Pinkpop · 7 juni Vaste kosten O.L.S. overschrijden drie ton · 8 juni Gemeente Neer subsidieert schutterijmuseum · 9 juni Bieleman en koning (Ton Thielen van St. Sebastianus-Heerlen) · 11 juni Erebaan voor pastoor bij schutterij Oranje-Boukoul · 11 juni Kil schuttersfeest · 12 juni Schutters schieten bij elk weertype · 12 juni Schutterij St. Sebastianus-Mheer wil bier aan banden tijdens traditionele 'Paolhouwe' · 14 juni Weinig publiek bij bondsfeest Z.L.S.B. · 19 juni Chris Wintjens beste schutter Groot-Margraten · 19 juni Schutterij De Nobelen-Valkenburg dupe van diefstal · 21 juni Schutterij De Nobelen krijgt deel diefstal terug · 22 juni Keun Franssen 50 jaar bij schutterij St. Barbara-Reuver · 23 juni St. Sebastianus-Mechelen plant weer koningsden · 28 juni Als het OLS ten strijde trekt bestaat er maar een Limburg · 29 juni Verlies Oranje: meer bezoekers voor het OLS · 30 juni 157 schutterijen paraat voor OLS · 2 juli De federatie moet voor beter materiaal zorgen bij schuttersfeest · 3 juli St. Sebastianus-Oost Maarland neemt deel aan cramignon · 4 juli Bieleman St. Joseph-St Geertruid op weg naar het 'paol houwe' · 7 juli Beschermvrouw en koningin van Slek-Echt niet welkom op Z.L.F. · 9 juli Outsider met lef wint het O.L.S. · 9 juli Veeboer eist affuit en kogelvanger schutterij St. Sebastianus-Heel · 9 juli Kaulille strandt op neuslengte van Brunssum · 9 juli Wilhelmina-Hingen wegens glazen vizier uit de strijd · 9 juli Groots onthaal voor OLS-schutters · 10 juli Zo van het OLS weggaan is een blamage · 11 juli Leverancier buks vindt schorsing onterecht · 12 juli Schutterijrel in Slek-Echt krijgt vervolg · 12 juli Schutterij Hingen wil duidelijker OLS-reglement · 13 juli Bussenschutten willen ander schietterrein · 13 juli Schutters St. Barbara-Meerssen koprollen over OLS-podium · 13 juli Schutterij Meerssen royeert twee leden · 14 juli Buks Wilhelmina-Hingen ook afgekeurd voor Z.L.F. · 16 juli Schuttersfestijn Slek in greep van de hitte · 17 juli Dieven nemen deel inventaris schutterslokaal St. Stephanus-Dieteren mee · 19 juli Na zeven jaar schietwinst voor St. Sebastianus-Klimmen · 20 juli Struchter schutterij houdt uniformenfeest · 23 juli Geen uitsluitsel voor schutters uit Hingen · 28 juli Schutterij St. Sebastianus-Heel moet walkie-talkies kopen om te kunnen schieten · 30 juli Schutterij St. Sebastianus-Spekholzerheide zoekt leden · 31 juli Lambert Stockbroekx, een breidel in hart en nieren.

70 Jaar Schutterij St. Nicolaas - Meijel



In het weekeinde van 15 tot en met 17 juni herdacht schutterij St. Nicolaas-Meijel haar 70-jarig bestaan. Op 15 juni werd een reunie gehouden, op 16 juni was er de schietwedstrijd om de titel: Koning der Koningen en op 17 juni organiseerde de schutterij het bondsfeest van de Bond E.M.M.

Een geslaagd feestweekeind waaraan alle bezoekers en organisatoren nog lang met veel plezier aan terug zullen denken.

Het 70-jarig bestaansfeest was voor secretaris L. Ghielen aanleiding om de historie van de schutterij vast te leggen.

De oprichting

Aangetrokken door de zware buks en de rijzige schietboom namen in juli 1919 Jac Verstappen (Heines Keub) en Arn. Verstappen (Jäger Tone Nöl) het initiatief om te komen tot de oprichting van een schutterij. Al tijdens de eerste vergadering op 14 juli werd er een bestuur gekozen, bestaande uit de heren Frans Hendriks (voorzitter), Johannes Peeten (secretaris), Cornelis Verstappen (penningmeester) en de heren Jac Verstappen en M. Stappers als commissarissen. Tijdens deze eerste vergadering traden direkt 25 personen als lid toe. Daaruit mag men afleiden dat veel animo bestond voor deze vorm van ontspanning. Als schutspatroun koos de schutterij de schutse van de gemeente en de parochie: St. Nicolaas.

Schietboom-buks-uitmonstering

Met de buks van Frans Hendriks, het bij de boeren ingezamelde lood voor de kogels kon men beginnen. De eerste schietboom werd geplaatst bij Jac Verstappen aan de Roggensedijk. Tot 1922 zou daar geschoten worden. Daarna genoot de schutterij nog gastvrijheid bij café Kessels aan de Roggelsebrug en bij Karel Leenders. Een ijzeren schietboom met kogelvanger bleek niet veilig. En via Café Kessels komt de schietboom te staan op de plaats waar die nu nog staat: aan de zuidwestelijke kant van de Noordervaart nabij de Roggelsebrug. Op dit stuk grond van de gemeente werd op 8 mei 1972 ook een eigen lokaal ingericht. De schutterij is trots op dit gebouw, de medewerking van de gemeente en op al die leden die het bouwwerk in de vrije tijd tot stand brachten.



Het Koning der Koningen schieten in 1990

Al spoedig kwam er een nieuwe buks, waarmee grote successen geboekt zouden worden. Toen de schutterij in 1921 voor het eerst deelnam aan een bondsfeest in Weert haalden de schutters van St. Nicolaas een tweede plaats.

Goed geoefend en vast van plan om het O.L.S. naar Meijel te halen ging St. Nicolaas naar Montfort in 1923 en als ... Petten Hennes geen misser gemaakt had, dan zou er groot feest in Meijel zijn geweest.

In 1927 organiseerde de schutterij haar eerste bondsfeest. Twaalf schutterijen, aangesloten bij de Kantonale Bond Eendracht Maakt Macht, verzamelden zich bij de kerk en trokken in optocht (met de fiets aan de hand) naar het feestterrein bij Godfried Kessels op de Stoep. Aan de optocht moesten destijds 12 man per vereniging deelnemen. Hierin waren ook inbegrepen de tamboers, vaandel dragers en de koning. Op bondsfeesten werd toen met zestallen geschoten in de verhouding 3 x 2 schutters per zestal, later is dit gewijzigd in 2 x 3 schutters en wel in eerste en tweede doorgang. De prijzen, welke toen behaald werden en beschikbaar gesteld werden door de bond, werden bekostigd uit de bondscontributie.

Enkele dames van de Manakker vonden dat er bij de schutterij een vaandel hoorde en zo boden deze dames aan een vaandel te maken. Deze spontane geste werd en wordt nog zeer gewaardeerd door de schutterij. In 1930 deden de eerste uniformen hun intrede bij schutterij St. Nicolaas; een witte broek met rode bies en gele sjerp over de borst.

Tijdens de optochten in de vooroorlogse jaren was de eerste tamboer Mart Oomen, welke zijn opleiding kreeg van J. Strijbos (Kreume Sjengske), die later ook Tom Scheres en Jan Tulkens opleidde. De eerste vaandel drager was destijds Math. Sonnemans, thans Mart Verschuren.

1940-1945

Gedurende de oorlogsjaren 1940-1945 werd ook schutterij St. Nicolaas in opdracht van de Duitse bezetter op non-actief gesteld.

Toen de Duitsers Meijel verlaten hadden, wilde politiemans Bouts een goede daad verrichten. Hij nam de buks van de schutterij onder zijn hoede en begaf zich op weg om deze weer bij de rechtmatige eigenaar terug te bezorgen. De soldaten van het bevrijdingsleger interesseerden zich voor het vreemde wapen en de goede man raakte de buks kwijt. Later werd deze buks bij een landbouwer in Meijel aangeboden in ruil voor eieren. Was deze ruil doorgegaan, dan had de buks toch nog zijn bestemming gekregen, maar in die dagen viel aan meer belangrijkere dingen te denken.

In 1945 -de oorlog was voorbij- werden de gestaakte activiteiten weer hervat o.l.v. Harrie Luijten.

Hernieuwde activiteiten

De na-oorlogse periode zou zich gaan kenmerken door een nog grotere activiteit. Exercitie en show nemen nu een belangrijke plaats in.

In 1953 krijgt schutterij St. Nicolaas nieuwe uniformen en nu krijgt ook de exercitie meer aandacht o.l.v. commandant Minkenberg. Dit heeft er ook toe bijgedragen dat op 15 oktober 1954 een drum- en klaroenkorps werd opgericht. Onder leiding van Sergeant-Majoor Bierens, van de Limburgse Jagers, werden vele successen behaald. Thans is Mart Pollaert uit Roermond de instrukteur.



Het drum- en klaroenkorps in 1956

In 1958 werd de exercitiegroep uitgerust met geweren, hetgeen even later vervolmaakt werd door de gehele vereniging van wapens te voorzien.

In 1979 werd het muziekkorps Limburgs Kampioen in de eerste divisie.

Met de invoering van ventielinstrumenten, in 1988, werd ook de naam van het muziekkorps gewijzigd in: Trompetterkorps St. Nicolaas.

Het 50-jarig bestaan van de schutterij in 1969 was enorm. Het kreeg extra waarde door de onthulling van het St. Nicolaasvaandel, ontworpen door Mej. G. Gielen.

Bij de herdenking van het 60-jarig bestaan en de organisatie van het dekenaal schuttersfeest in 1979, werd contact gelegd met een aantal Brabantse gilden. Hieruit ontstond een verbroederingsdag met het St. Jorisgilde uit Deurne en Asten, welke tweemaal per jaar gehouden wordt.



Uitwisseling met de Deurnese St. Jorisgilden. De gilden schieten dan met de buks en schutterij St. Nicolaas schiet dan met een flobertgeweer. (Prijsuitreiking).

Vanaf 1982 houdt schutterij St. Nicolaas de traditionele schietwedstrijden voor 60-plussers. Deze wedstrijden zijn uniek te noemen en zijn tot stand gekomen dankzij de senioren-ereleden J. Bergmans en W. Strijbos.

Toekomst

Thans, bij de viering van het 70-jarig bestaansfeest is de 120 leden tellende vereniging met de vaste wil bezielde, haar taak op de juiste wijze te blijven vervullen en zich met inzet van alle krachten te richten op de toekomst.

Sprokkelingen

Op 26 augustus 1989 vierde harmonie St. Gertrudis uit Beesel haar 90-jarig bestaan onder de titel: '90 Jaar blaasmuziek in Beesel'. Reden voor Frans G.J. Geerlings uit Beesel om in de geschiedenis te duiken van de Beeselse muziek. Frans ontdekte dat enkele Beeselse muziekgezelschappen zijn voortgekomen uit de schutterijen.

Frans Geerlings is geen onbekende in schutterskringen; hij zat in de PR-groep van het O.L.S.-1982, schreef het boek Draaksteken evenals tal van artikelen over o.a. het schutterswezen en kent de geschiedenis van de Beeselse schutterijen als geen ander.

Het hierna volgende is een uittreksel uit zijn artikel: 'Wat aan harmonie St. Gertrudis vooraf ging (1)', verschenen in het jaarboek 1989 van de Heemkunde Vereniging Maas- en Swalmdal. Dit jaarboek is nog te koop via postbus 4643 5953 ZG Reuver of telefoon 04704-1397; prijs Hfl 20.

Volgens de volksoverlevering is de fanfare ontstaan binnen de gelederen van het 'Zanggezelschap St. Georgius & St. Sebastianus, dat een vast onderdeel vormde van de Beeselse schutterij. In het jubileumboekje uit 1949 staat enkel: 'In den beginne was er niets. En toen in het grijs verleden kwam onze onvolprezen Schutterij. Uit deze is alle goeds geboren. Bij de schutterij was een toneelgroep en een zangvereniging. Uit die zangvereniging ontstond de oorspronkelijke fanfare St. Gregorius & St. Sebastianus. In 1899 opgericht'.

Het vertier in de vorm van een vereniging werd in Beesel eeuwenlang bepaald door twee schutgilden (St. Sebastianus, opgericht rond 1568 en St. Georgius, opgericht rond 1660). Beide gilden hadden hun jaarlijkse Cecilia-dagen, trokken enkele malen per jaar met flink feestgedruis door het dorp, hielden het koningsvogelschieten en organiseerden regelmatig het draaksteken. Ze waren present bij de jaarlijkse ommegangen en kenden enkele toezichhoudende taken. De leden kwamen vrijwel wekelijks bij elkaar in hun 'gildecamer' (schuttenlokaal) alwaar het eigen gildebier gedronken werd. Kortom, wie zich toen geroepen voelde had een mooie afleiding van de dagelijkse beslommingen.

Na de Franse bezetting (1795-1813) werden de doelstellingen van de schutgilden door de overheid echter zodanig aangetast, dat ze voor veel schutgilden bijna faitaal werden. De preventieve taken werden ontnomen (de gemeenten stelden o.a. veldwachters aan), eigendommen -bijvoorbeeld gronden die nodig waren voor een vast jaarlijks inkomen- waren of werden alsnog 'geconfisceerd' (verbeurd verklaard), terwijl over andere zaken strakke afspraken werden gemaakt.

Ook de beide Beeselse gilden ontkwamen niet aan deze maatregelen. Het werden dan ook zorgelijke tijden voor de beide verenigingen, die mogelijk ook nog onderling een bepaalde vorm van concurrentie kenden.

Gebrek aan financiën en gebrek aan leden moeten op den duur een bepaalde vorm van samenwerking hebben bewerkstelligd. Niet ondenkbaar is, dat om deze reden een zanggroep werd opgericht met de toepasselijke naam 'Beesels Eenheid'.

In 1863 wordt de zangvereniging al genoemd. Ook kan dit koor de Beeselse inbreng zijn geweest in het concert dat na afloop van het draaksteken op 8 mei 1864 werd gehouden in een der schutterszalen.

Tussen 1864 en 1871 werden de twee schutgilden samengevoegd tot één schutterij-broederschap met de tweedelige naam: 'St. Georgius & St. Sebastianus'. Deze fusie was volgens overlevering grotendeels te danken aan burgemeester Janssen, die zeer betrokken was bij de lotgevallen van de beide verenigingen. Niet voor niets werd hij dan ook de eerste beschermheer van de nieuwe schutterij-broederschap.

Beesels Eenheid, inmiddels omgedoopt tot 'Zanggezelschap St. Georgius & St. Sebastianus' verzorgde vele concerten. Uiteraard werd er ook gezongen bij bepaalde evenementen van de schutterij (na afloop van het koningsvogelschieten en tijdens de Ceciliafeesten; zelfs de ledenvergaderingen werden met een tweetal zangnummers afgesloten). Het zanggezelschap was duidelijk niet bedoeld om als zodanig met de schutterij uit te trekken tijdens schuttersfeesten. Wel trokken de heren zangers als schutten mee; zij waren immers lid van de schutterij.

In 1899 werd het Zanggezelschap officieel omgezet in een fanfare met dezelfde naam. In het artikel '90 jaar blaasmuziek in Beesel' verklaart de schrijver de totstandkoming van de fanfare als volgt: 'Als de Beeselse schutterij naar andere schuttersfeesten trok, zouden de schutten met deemoed hebben opgekeken naar de plaatselijke fanfare die het feest muzikaal opluisterde. Zo iets wilden ze ook graag hebben'.

Plaatselijke fanfares en zangkoren waren veelvuldig aanwezig op schuttersfeesten en zorgden tijdens de schietwedstrijden voor amusement.

Frans Geerlings vindt de hiervoren genoemde verklaring niet afdoende voor de plotselinge omtoevring van het zangkoor in een fanfare. Frans: 'In Beesel hebben nog andere factoren een niet onbelangrijke rol van betekenis gespeeld; zoals de dirigent, het hoge niveau van het koor en ook hadden al vrij vroeg enkele koorleden een eigen muziekinstrument. Immers een zangkoor verandert niet zo maar van vandaag op morgen in een fanfare!'.

W. Pijpers.

Succesvol drumbandfestival en promotie in Nieuwenhagen

Op 22 april j.l. werd door schutterij Koningin Wilhelmina-Nieuwenhagen een 'open' drumbandfestival georganiseerd voor trommel-, klaroen-, fluit- en tamboerkorpsen, drumbandfanfares en schalmeikorpsen.

Een bonte mengeling van muziekgezelschappen nam de gelegenheid te baat om enkele weken voor het begin van het schuttersseizoen in competitieverband te tonen wat men gedurende de winterpauze had geleerd.

Eén van de drijvende krachten achter dit nieuwe festival is de tamboer-maitre van schutterij Koningin Wilhelmina, de heer Jos Collaris. Hij denkt met plezier terug aan de optocht, de marswedstrijden op de markt en de aansluitende concerten in de plaatselijke harmoniezaal. 'Het was een gezellig-drukke dag waarvan zowel de muzikanten alsook het publiek in volle teugen hebben genoten', zo deelt hij mede. 'Het is dan ook ons voornemen om elke derde of vierde zondag van april zo'n drumbandfestival te organiseren. Ik nodig bij deze daarom reeds alle gezelschappen, die willen deelnemen, van harte uit'.



Jos Collaris

Promotie tijdens bondsfeest te Vaals

Jos Collaris blijkt een muzikant in hart en nieren. In 1991 zal hij zijn zilveren jubileum als lid van de drumband vieren. Ooit begon de heer Collaris als 'marstromslager' en bespeelde hij nadien ieder soort slaginstrument dat de drumband rijk is. Vanaf 1977 was hij tamboer-maître en instructeur. De oefenstok gaf hij in 1987 echter over aan instructeur Ad Crutzen, tamboer-maître van schutterij St. Sebastianus-Voerendaal. 'Ik heb daar geen spijt van gehad', zegt Jos met een glimlach, 'want tijdens het laatste bondsfeest in Vaals promoveerde onze drumband naar de 1e divisie, terwijl we vorig jaar nog in de 3e divisie speelden'.

Bondsbestuur

Sinds de laatste voorjaarsvergadering van de Zuid-Limburgse Schutters Bond, spreidt Jos Collaris ook andere kanten van zijn liefde voor de marsmuziek ten toon. Bij die gelegenheid werd hij namelijk unaniem gekozen als lid van het bondsbestuur en werd Jos secretaris van de muziekjury.

'Aanvankelijk moest ik wel effe aan dat vele schrijfwerk wennen', zo geeft de heer Collaris volmondig toe. 'Na het uittreden met de drumband ben ik tot vroeg in de avond zoet met het uitwerken van alle beoordelingen. Op die manier mis ik een flink deel van het feest, maar dat heb ik er graag voor over'.

Jos Gerits, Spaubeek.

Sint Martinus en zijn koning

Pinkstermaandag 14 uur. Een troosteloze, regenachtige namiddag met een wolkenrijke hemel, waaruit nu en dan het water naar beneden gutst, af en toe geschraagd door een fikse windvlaag. En toch is het een hoogdag voor onze schutterij. Bij schutterij St. Martinus-Niel bij As, wordt er naar jaarlijkse gewoonte voor de hoofdvogel, het koningszilver gestreden.

Elke schutter hoopt eenmaal in zijn leven dit eremetaal te veroveren. Er zijn dus heel wat kandidaten deze namiddag die zich rond de schietboom of voor het buffet in het lokaal verdringen.

Zo ook Mathieu Meysen, door de echte Nielenaren beter bekend als Thieu de Vink. Met zo een 'pseudoniem' moet men de hoofdvogel kunnen schieten en tot koning gekroond worden. Thieu had zich dus zelf tot de favoriet uitgeroepen. En wat Thieu het voornaamste vond: 'Vrouwlief, zijn Leine, zou in de belangstelling delen. Ze zou immers als koningin elk schuttersgebeuren van nabij kunnen volgen'.

Hij verkondigde aan iedereen die het horen wilde: 'Een jaar lang zal ik de afwas doen, zodat zijn koningin in prima staat aan de stoet van elk schuttersfeest zou kunnen deelnemen'.

Thieu is een goed schutter en deed dus hard zijn best op twee plaatsen tegelijk; onder de schietboom en aan het buffet.

Wanneer hij voor de vierde maal opgeroepen werd om zijn kans te wagen, was de vogel al danig aan het wankelen. Toen Thieu onder de schietboom stond werd hij zodanig door de emotie gegrepen, dat hij willens nillens verplicht was zich nog eens goed te doen aan dat gouden-nat dat aan het buffet te krijgen was. En omdat er reeds gefluisterd werd dat de Thieu zich liever liet trakteren dan zelf te trakteren, liet hij ook een verfrissing voor zijn medeschutters aanrukken. Ondertussen werd er danig, door de oproeper van dienst, op Thieu geroepen. Theo Janssen, zijn voorganger was reeds aan het aanleggen.

Toen Thieu aan de schietboom kwam, in ietwat onstabiele toestand, had Theo reeds raak geschoten. Nu maakte de vogel slagzij. Thieu zijn ogen liepen rood aan. De volgende schutterskoning werd hij en niemand anders. Rap de buks geschouderd, eens extra goed mikken en daar zou de vogel naar beneden tuimelen.

Een plotse windvlaag deed Thieu met buks en al een paar passen naar achteren zetten, gevolgd door de vallende vogel. Thieu stond er verdoemd bij; hij keek naar de buks, de kogel zat er nog in en de vogel lag twee meter van hem vandaan in het gras. De wind had Thieu parten gespeeld. Niet hij was de nieuwe koning, maar wel zijn voorganger Theo Janssen.

Thieu's eega was niet al te gelukkig met de gang van zaken. De afwas zal ook de volgende dagen op haar blijven wachten.

Het bewind van de nieuwe koning belooft, want het had van in het begin, de wind in de zeilen. Theo's Lena wordt op slag van gemeenteraadslid tot koningin bevorderd. Hopenlijk krijgt ze op de volgende gemeenteraadzitting een fluwelen zitje naast de voorzitter.

René Maesen.

TE KOOP: Buks + 75 hulzen, in goede staat. Kaliber 12. Vraagprijs Hfl 3750,-. Te bevragen bij schutterij St. Joseph-Sweykhuzen.

Jubilaris bij Schutterij St. Thomas van Aquino

In maart werd door de loco-burgemeester van Venlo, Jan Theunissen, aan een zeer verraste Frits Rutten de zilveren medaille van Oranje Nassau opgespeld. Frits Rutten, woonachtig in Hout-Blerick, kreeg de koninklijke onderscheiding wegens zijn 60-jarige lidmaatschap van schutterij St. Thomas van Aquino-Blerick. Voor de schutterij reden om op 1 juni Frits en zijn vrouw Gon te huldigen.



Gezeten in een landauer ging het echtpaar Rutten naar het feest dat de schutterij organiseerde t.g.v. het 60-jarig lidmaatschap van haar lid Frits Rutten.

Frits, geboren op 15 juni 1912 in Blerick, is van beroep slager. Ondanks dat zoon Lei al een aantal jaren de slagerij runt, wil dat niet zeggen dat Frits echt 'in ruste' is; hij is en blijft nog altijd op velerlei fronten actief.

Voordat Frits kon toetreden tot de schutterij op 15 maart 1930, had de schuttersbond dispensatie moeten verlenen voor de 17-jarige aspirant-schutter (de grens lag op 18 jaar). Frits nam voor het eerst deel aan een schuttersfeest in Boukoul. Vanaf die tijd ontwikkelde Frits zich als een verdienstelijk schutter. Maar liefst zes keer was hij koning (in 1939, 1952, 1961, 1975, 1978 en 1981) en twee jaar geleden werd hij bovendien clubkampioen. Als kogelmaker maakte Frits dertig jaar lang 4000 kogels per jaar voor schutterij St. Thomas van Aquino.

Door zijn grote inzet heeft Frits de schutterij mee overleefd gehouden, toen zij in de crisisjaren leden verloor. Leden, die toen wegens werkloosheid sociale uitkeringen genoten, werden gedwongen hun lidmaatschap te beëindigen. In de tweede wereldoorlog zijn de roerende bezittingen van de schutterij grotendeels weggeraakt. Na de oorlog heeft Frits door zijn belangeloze inzet de vereniging bijeengehouden en kon zij weer spoedig beschikken over een geweer en een schietterrein. In 1954 werd Frits bestuurslid van de schutterij en van 1956 tot 1970 bekleedde hij de functie van vice-voorzitter in de rang van majoor. Sinds 1970 is Frits ere-voorzitter.

Frits heeft zich steeds ingezet om problemen tot een oplossing te brengen. Hij weet enthousiasme te wekken voor zijn aanpak, die sterk praktisch en weinig formeel is.

Eind augustus zijn Frits en zijn vrouw Gon vijftig jaar getrouwd. Toen zij in het huwelijk traden, wist mevrouw Rutten al dat haar echtgenoot zijn hart mede verpand had aan de schutterij. Gon: 'Schutters maken het nooit zo bont als wel eens wordt gezegd. Frits is nog nooit dronken thuis gekomen'. Frits: 'Ik drink geen bier. Wel af en toe een borreltje, maar dat wordt niet geschonken tijdens een schuttersfeest'.

De onderscheiding die Frits ten deel is gevallen heeft hij ten volle verdiend. Wij wensen Frits en Gon nog veel fijne jaren toe in goede gezondheid.

Riet Fleuren-Swinkels, voorzitter.

Wij feliciteren

Schutterskoningen

M. Barens publiekskoning van St. Annagilde-'t Eind
 Paul Beckers van St. Sebastianus-Herkenbosch
 Hans Bonnema van St. Paulus-Vaals
 Jac Braaken van St. Hubertus-Gulpen
 J. Cuypers van Zandakker-gilde-Venray
 Wiel Dejalle van St. Jozef-Vijlen
 Piet Deckers van St. Joseph-St. Geertruid
 Piet Derckx van St. Sebastianus-Beegden
 Peter Didden burgerkoning St. Sebastianus-Margraten
 Jacq Dieters van St. Laurentius-Spaubeek (correctie)
 Ton Dirks van St. Martinus-Vlodrop
 P. Donders erekoning publiek Zandakker-gilde-Venray
 Jos Dreesen van St. Trudo-Opitter
 Martin Driessen van St. Urbanus-Maasniel (2e x)
 H. Eikmans van St. Antoniusgilde-Well
 Jan Erens van St. Joseph-Waubach
 Huub Fonteyn van St. Anna-Merum
 Mathieu Geebelen van St. Lambertus-Louwel
 Theo Geerlings van St. Barbara-Reuver
 Meity Gerts dorpskoning St. Martinus-Vlodrop
 Jac Gubbels van St. Nicolaas-Heythuysen
 Fré Hannig van St. Hubertus-Schaesberg
 Peter Heinen van St. Gregorius de Grote-Brunssum
 Rob Heijnens burgerkoning St. Barbara-Meerssen
 Jan Heyenrath van St. George-Simpelveld
 Willy Hofman van St. Sebastianus-Schimmert
 Jan Houten van Nachtwachtgilde-Berg en Terblijt
 Ber Janssen van St. Sebastianus-Susteren
 Leo Janssen jr van St. Michaël-Thorn
 Theo Janssen van St. Martinus-Niel bij As
 Martin Jonker van Kon. Wilhelmina-Nieuwenhagen

Jan Kessels van St. Anna-Maasbree
 René Knoops van St. Anna-Opglabbeek
 R. Kromhout van der Meer van St. Annagilde- 't Eind
 John Laeven van St. Brigida-Noorbeek
 Wil Lamers van St. Pancratius-Munstergeleen
 Pierre Leenders van De Oude Nobele-Valkenburg
 Ger van Leeuwen van De Jonge Nobele-Valkenburg
 Leon Nobis burgerkoning St. Johannes en St. Clemens-
 Merkelbeek
 Jan Orbon van St. Sebastianus-Eil
 Renier Paredis van St. Amandus-Opglabbeek
 Sijr Pistors van St. Sebastianus-Klimmen
 Ger Provaas burgerkoning St. Sebastianus-Schimmert
 Albert Ramakers van St. Johannes en St. Clemens-Mer-
 kelbeek
 Edward Rouwet van St. Sebastianus-Mheer
 Hay Schattevoet van Wilhelmina-Horst
 Jan Simon van St. Maternus-Wijlre
 Arno Smeets van St. Mauritius-Strucht
 Frankie Sprooten van St. Paulus-Epen
 Mej. A. Starmans (Damesvogel) St. Jan-Nieuwstadt
 Freddy Steyvers van St. Martinus-Kinrooi
 Ton Thielen van Stadsschutterij St. Sebastianus-Heer-
 len
 Pierre Vaessen van St. Sebastianus-Margraten
 Bart Vandenbroeck van St. Trudo-Lummen Linkhout
 Florent Vandendijk van St. Lambertus-Molenbeersel
 Th. Waterreus van St. Hubertus-Ubachsberg
 Wolfs bij het eregilde van St. Hubertus-Ubachsberg
 Alfons Ypelaar van St. Sebastianus-Heerlerheide

Keizerin

Voor de derde achtereenvolgende keer werd Marleen Neven koningin van het St. Trudogilde van Lummen-Linkhout. Marleen mag nu de titel van keizerin voeren.

Schuttersjubilairissen mei t/m augustus 1990

25 jarig lidmaatschap

Mei 1990

H.M.G.L. Roufs St. Jan-Nieuwstadt
 M.J.M. Roufs-Houben St. Jan-Nieuwstadt
 P.J.M. Roberts St. Lambertus-Oirsbeek
 H.J. Janssen St. Lambertus-Oirsbeek

Juni 1990

Th.H.M. Scheepers St. Lambertus-Neeritter
 E.H. Hesdal St. Paulus-Epen
 W. Strijbos St. Nicolaas-Meijel
 G. Smedts St. Nicolaas-Meijel
 Sj.B. Bergmans St. Nicolaas-Meijel
 M. v.d. Moosdijk St. Nicolaas-Meijel
 J.P. Cuppen Wilhelmina-Horst
 J.G.D. Absil St. Lambertus-Helden
 L.J.P. Kusters St. Lambertus-Helden
 J.H.P. Schijns St. Paulus-Epen

Augustus 1990

P.J.H. Raetsen St. Job-Leuken

40 jarig lidmaatschap

Mei 1990

W.M. Bex St. Jan-Nieuwstadt
 A.G. Hofstede St. Lambertus-Oirsbeek

Juni 1990

M. Jacobs St. Nicolaas-Meijel
 S. Geuns St. Nicolaas-Meijel
 H. Strijbos St. Nicolaas-Meijel

J.G. Strijbos St. Nicolaas-Meijel
 A.H. Naus St. Nicolaas-Meijel
 J. van Bree St. Nicolaas-Meijel
 P. van Bommel St. Nicolaas-Meijel

Augustus 1990

L.P. Cremers St. Salvius-Limbricht

Ruim 50 jarig lidmaatschap

Mei 1990

Th.J. Ramakers 51 jr St. Jan-Nieuwstadt
 J.H. Schouten 54 jr St. Jan-Nieuwstadt
 Ch. Jongen 54 jr St. Jan-Nieuwstadt
 Fr. Meisen 57 jr St. Jan-Nieuwstadt
 P.M. v.d. Bergh 58 jr St. Jan-Nieuwstadt
 M.J. Bex 59 jr St. Jan-Nieuwstadt

Koninklijke onderscheidingen

Leo van Exel (63) uit Soerendonk ontving op 22 juni de gouden eremedaille in de Orde van Oranje Nassau. Van Exel is sinds 1948 lid van het St. Jansgilde in Soerendonk. Verder was hij jarenlang vice-voorzitter van de Kempenlandse schuttersgilden.



Burgemeester Hans Coenders van Landgraaf spelde op 8 juli May Thomas en Johan Mommertz in de O.L.S.-feesttent op de Draf- en Renbaan de koninklijke onderscheiding in de orde van Oranje Nassau op. Beiden zijn veertig jaar lid van schutterij St. Hubertus-Schaesberg.

Jubileum muzikant

Op 2 april was Jan Cuppen 25 jaar lid van de drumband van schutterij Wilhelmina-Horst. Jan speelt op zijn trompet nog altijd fanatiek de eerste stem.

Gouden paren

Op 5 mei herdachten Zef Degens en Mien Scheijen uit Eys dat ze 50 jaar geleden trouwden. Ruim 10 jaar was Zef lid van de roemruchte burgerwacht van Colmont (Ubachsberg). Ook was hij lid en zelfs voorzitter van de schutterij.

Op 16 juni vierden Harrie Timmermans en Lucie Willems uit Mheer het feit dat ze 50 jaar geleden in de echt waren verbonden. Harrie was meer dan 34 jaar geweerdager bij schutterij St. Sebastianus, in 1963 was hij zelfs koning.

Op 22 juni vierden Sjeng Wassen en Mie Reinders uit Posterholt hun gouden bruiloft. Sjeng was lid van schutterij St. Matthias-Posterholt.

Nieuwe proost

Pastoor Smeets van Grote Brogel heeft zich bereid verklaard de taak van proost van schutterij St. Sebastiaan over te nemen van pastoor Battist. Pastoor Battist is thans parochieherder van Molenbeersel.

SJÖTTEFIEES

Luuj, bèèt uch vuur good weer
want St. Jan-St. Clemens hat erg geer
dat op drie, veer en vieef augustus 't weer is good,
vuur 't sjöttefies i Genoot.

Op de fieeswei sjteet een gròete tent,
de toegang is vrieej, kost gene cent.
Get te ète en te drènke is dao te kope.
Hopelek vuur de sjötterie: de beerkraan blief lope.

Wèe 't fijne van ene zöskamp wilt sjmake
mot op vriedig deel oet make
van 't publiek in de tent.
Doa wieerd gesjpronge, gesjouwt en gerend.

Drumbands zint op zoaterdig van de partie.
Ze houte ene optoch vanaaf houf drie.
Muzikante mit de tamboermaitre vuurop
brènge fijne muziek, op en top.

Es gieer 't nog neet wit,
op zöndig trèkke twintig sjötterije mit
in de optoch, dèè om drie oeer begint,
mit onger angere: 't Mestreechs Rizzjemint.

't lerecomité is in zieene sas
es de sjötte, sjtram en in de pas
tègenuuver cafe Kleuters defilère
es de commandante dit commandere.

leedere aovend is muziek in de tent
van de een of angere, gowwe bend.
Komt kieveke, komt huure
noa dit sjöttegebuure.

Sjötterie en sjtuurgroep, hand in handj
brachte de evenemente tot sjtandj.
't Is zieeker dat hun werk wieerd beloend
es gieer uch aanwezigheid in de fieestent toent.

De organisatore zien uch geer
in drie en nuggentig weer
op 't internationaal sjöttefies 'Dreiländereck',
dat wieerd gehoute in Merkelbek.

Jean Rademakers, secretaris van de Stuurgroep Schuttersfeest '90 Merkelbeek

Inhoudsopgave

	pag.
Colofon	1
Beste schuttersvrienden	1
Het OLS-1990, het OLS van de laatste minuut	2
Brabantse gilden reisden vooruit naar Rome	7
Geslaagd bondsfeest	8
Onderscheidingen 2	8
Schuttersgebruiken V	9
Magnifiek Zuid-Limburgs Federatiefeest	9
Het Koningsvogelschieten op aloude wijze	10
Een eeuwenoud origineel idee	11
Koningschieten Sint Elisabeth-Stokkem	12
Schutterijen en Schuttersgilden	13
Het vogelschieten geherwaardeerd te Grote Brogel	14
Commotie rondom Zuid-Limburgs Federatiefeest 1991	15
Samen 320 jaar schut	16
St. Gregorius de Grote-Brunssum	17
O.L.S.-Federatie	19
Jan van Meer vermoord!	20
Schuttersgebruiken VI	21
Schutterij ondergronds	22
Onder de schietboom	23
Rome wij komen	25
In Rome noemen ze ons Zouaven	27
Gouden vondst in Melick	28
Krantekoppen	29
70 Jaar Schutterij St. Nicolaas-Meijel	30
Sprokkelingen	32
Succesvol drumbandfestival en promotie in Nieuwenhagen	32
Sint Martinus en zijn koning	33
Jubilaris bij Schutterij St. Thomas van Aquino	34
Wij feliciteren	34
Sjöttefies	36
Redactie	36
Inhoudsopgave	36
Adreswijziging	36

Adreswijziging

Adres secretariaat schutterij St. Joseph-St. Geertruid
wijzigen in: J.H.A. Volders Schoolstraat 39 NL 6265 AR
St. Geertruid. Tel. 04408-2331.

Adres secretariaat schutterij St. Barbara-Meerssen wijzigen in: Burg. Cortenstraat 15 6226 GP Maastricht.

REDACTIE

* Hoofdredeur/Algemeen coördinator Nederland:
Wim Pijpers Brouwerslaan 25 6093 GG Heythuysen;
Tel. 04749-2868.

5* Algemeen coördinator België: Drs. Jan Gerits Groen-
straat 56 3588 Eksel; Tel. 011-735960/732960.

* Schuttersbonden Berg en Dal, St. Gerardus-Amsten-
rade en Zuid-Limburgse Schuttersbond: Drs. Jos Gerits
Soppestraat 12 6176 AM Spaubeek; Tel. 04493-2296.

* Schuttersbonden Eendracht Maakt Macht en Juliana:
Piet Hermans Loverstraat 7 6031 VJ Nederweert; Tel.
04951-32735.

* Schuttersbonden De Maasvallei en Maas & Kempen:
Werner Smet Breeërsteenweg 39E 3688 Kinrooi; Tel.
011-563132.

* Schuttersbond Eendracht Born-Echt en Midden-Lim-
burgse Schuttersbond: Drs. Jean Walraven Borgeind 21
6041 AP Roermond; Tel. 04750-18124.

SLIGRO TOTAAL GROOTHANDEL

APELDOORN Stadhoudersmolenweg 49 Tel 055-211903	ARNHEM Cruquiusweg 2 Tel 085-629136	DOETINCHEM Zaagmolenpad 42 Tel 08340-33141	EINDHOVEN Hurksestraat 5 Tel 040 513900	HEERLEN Kissel 30 Tel 045-725252	HOOFDVESTIGING VEGHEL Corndor 11 tel kantoor 04130 43500 fax 04130 41520 tel verkoop 04130 41075
HELMOND Engelseweg 208 Tel 04920-22585	's-HERTOGENBOSCH Ruwekampweg 1 Tel 073-212125	MAASTRICHT Punterweg 35 Tel 043-632040	NIJMEGEN Energieweg 42 Tel 080 776655	R'DAM / SPAANSE POLDER Groothandelsmarkt 176 Tel 010-4158044	
ROTTERDAM ZUID Gouderakstraat 30 Tel 010-4830211	SITTARD Nusterweg 71 Tel 04490-15641	TIEL Kellenseweg 22 Tel 03440-13640	TILBURG Ringbaan Zuid 13 Tel 013-432664	UTRECHT/DE MEERN Strijkviertel 37 Tel 03406-63612	
VELDHOVEN Dommelstraat Zuid 23-25 Tel 040-533722	VENLO Winkelveldstraat 28 Tel 077-547300	WEERT Moedijk 8 Tel 04950 35783	ZOETERWOUDE Industrieweg 29 Tel 071-892909	ZWOLLE Ossenkamp 6 Tel 038-543183	

SLIGRO HORECA FOOD NON FOOD



Goed geschoten!



Brand

HET BIER WAAR LIMBURG TROTS OP IS.



Marie José van Eeghem

en

Erik Koppe

treden in het huwelijk op zaterdag

1-9-1990

Om 12.15 uur geven wij elkaar het Ja-woord
in de raadszaal van het bestuurscentrum,
Lindeplein 1 te Brunssum

De kerkelijke inzegening begint om 13.00 uur
in de Sint Gregorius-kerk te Brunssum

Wij recipiëren van 18.30 tot 20.00 uur
in het Casino, Treebkeplein 133-134 te Brunssum

Ons toekomstige adres wordt:
Stadhoudersstraat 47, 6441 GT Brunssum
Telefoon 045-273280

Hemelvaartsdag 1987, omgeving schietterrein schutterij St. Gregorius de Grote-Brunssum; Erik en Marie José ontmoeten elkaar. Hemelvaartsdag 1990; diezelfde omgeving dient als decor voor hun huwelijksaankondiging. Deze originele huwelijksaankondiging willen wij u niet onthouden. Op het achterliggende terrein zal het O.L.S.-1991 gehouden worden. - Litho 's ter beschikking gesteld door Drukkerij Lindelauf-Oirsbeek